„NOWY ŚWIAT"
THE POLISH MORNING WORLD
PUBLISHED
DAILY AND SUNDAY
24 UNION SQUARE
NEW YORK, N. Y.
TEL. STUYVESANT 5493
APPLICANT MEMBERSHIP
AUDIT BUREAU OF
CIRCULATIONS

Nowy Świat

THE POLISH MORNING WORLD

Najcięż...
przeżywa ...
Pamiętajm...
nych i si...
które potrz...
mocy!

„Published and distributed under Permit (No. 66) authorized by Act of Oct. 6, 1917, on file at the Post Office of New York-by order of the Postmaster General.

No. 100. Rok XXIV. DAILY AND SUNDAY. NEW YORK, Niedziela, 10-go Kwietnia (Sunday, April 10th), 1921 Entered as second class matter March, 31st, 1914, at New York Post Office, New York. Cena numeru...

Los Górnego Sląska będzie zadecydowany 20-go kwiet...

NIEMCY DOMAGAJĄ SIĘ ODDANIA IM CAŁEGO GÓRNEGO ŚLĄSKA

Przedstawiają memorjał na 500 stron na poparcie swoich żądań

(Korespondencja Edwina James'a do N. Y. Times'.

PARYŻ, 9 kwietnia. — Ambasador niemiecki w Paryżu, przedłożył wczoraj we francuskim ministerjum spraw zagranicznych memorjał, składający się z 500 stron druku, zawierający prośbę, ażeby cały G. Śląsk został przydzielony do Niemiec. Należy przypomnieć, że niemcy podczas głosowania plebiscytowego na Górnym Śląsku, otrzymali większość z ogólnej ilości oddanych głosów, ale Polska otrzymała większość we wszystkich powiatach, obejmujących bogate zagłębie węglowe i przemysłowe. Aljanci są tego zdania, że w tym wypadku wyrokować musi warunek wersalskiego traktatu pokoju, który opiewa, iż gminy i powiaty, które w większości opowiedziały się za przyłączeniem do Polski, muszą być przydzielone do Polski, a które się opowiedziały w większości za Niemcami, zostaną przyłączone do Niemiec.

Memorjał niemiecki składa się właściwie tylko z 7 stronic, a resztę — 493 stronic zawierają skargi na polaków za przeszkadzanie podczas głosowania. Specjalny dokument, składający się z 200 stronic, napisany w języku niemieckim, zawiera teorję jedności Górnego Śląska.

ZABURZENIA W SZKOCKICH KOPALNIACH WĘGLA

W WIELU MIEJSCOWOŚCIACH PRZYSZŁO DO STARCIA POLICJI ZE STRAJKIERAMI

LONDYN, 8 kwienia. — W okręgu szkockich kopalń węgla wybuchły zaburzenia, skutkiem nalegania strajkierów na oddziały robotników zatrudnionych przy pompach w kopalniach, aby zaprzestali pracy przy pompach.

W kopalniach Cowdenbeath zeszłej nocy przyszło do nowych rozruchów. Tłum strajkierów złożony z paru tysięcy osób zgromadził się na głównej ulicy miasta, by zaprotestować przeciw nasłaniu nowych oddziałów specjalnej policji. Podczas demonstracji, demonstranci wybili szyby w wielu sklepach i zrabowali towary. W chwili najgroźniejszej zarząd miasta nakazał zagasić wszystkie latarnie miejskie .Policja natarła w ciemnościach na demonstrantów, ale ci stawili zacięty opór. Przysłane na pomoc rezerwy policyjne pomogły rozpędzić demonstrantów Straty po obydwuch stronach były znaczne.

W kopalni Kineadar 400 strajkujących górników wdarło się do kopalni i zmusiło do ucieczki oddziały robotników pracujących przy pompach.

W obwodzie Lanarkshire oddziały robotników przy pompach zostały wypędzone z kopalni. Podczas walki w szybach tych kopalni, strajkierzy wyrządzili duże szkody.

Ostatnie wiadomości donoszą, że strajkujący górnicy chwytają się coraz gwałtowniejszych środków, aby usuwać robotników przy pompach. W kopalniach, z których robotnicy zatrudnieni przy pompach zostali wypędzeni, woda grozi całkowitem zniszczeniem urządzeń kopalnianych, a szczególnie maszynerji. W wielu wypadkach strajkierzy, aby zastraszyć robotników pracujących przy pompach rzucają bomby do szybów węglowych, które dotychczas jedjednak nie wyrządziły szkody

BACZNOŚĆ CAMDEN, N. J.

WOJNA POLSKO - BOLSZEWICKA

Po raz pierwszy w Ameryce będzie pokazywana
W RUCHOMYCH OBRAZKACH
zdejmowanych w czasie walk na froncie
Na WIELKIM WIECU
urządzonym przez
STOWARZYSZENIE MECHANIKÓW POLSKICH
W NIEDZIELĘ, DNIA 10. KWIETNIA, 1921,
o godzinie 3-ej po południu,
W TEATRZE LIBERTY
róg Everett ul. i Mt. Ephraim Ave, Camden, N. J.
KAPITAN KADEN-BANDROWSKI
znany literat współczesny i szef Biura Propagandy podczas wojny polsko-bolszewickiej, który przed kilku tygodniami przybył z Polski, będzie przemawiał na tym wiecu Jedyna i ostatnia sposobność jest oglądać prawdziwe zdjęcie z frontu bojowego.
Wstęp 50 centów od osoby.

Bolszewicy ostrzegają tymcz rząd turecki

HUGORA, 9 kwietnia. — Bolszewicki rząd rosyjski przestrzegł tymczasowy rząd turecki, że pomoc Rosji dla Turcji w wojnie z grekami zależy od odrzucenia przez Turcję aljanckiego pokoju dla Turcji podpisanego w Sevres i unieważnienie umowy francusko-tureckiej. Tymczasowy rząd turecki na wspólną sugestję rządu włoskiego i francuskiego, aby doprowadzić do zakończenia działań wojennych w Małej Azji, dał odpowiedź, że zgadza się na propozycję, ale pod warunkiem, iż wojska greckie zostaną zupełnie wycofane z okręgu Smyrny.

Marszałek Foch odwiedzi Stany Zjednoczone

PARYŻ, 8 kwietnia. — Marszałek Foch prawdopodobnie przyjmie zaproszenie wykonawczego komitetu amer. weteranów wojny wszechświatowej, którzy urządzają pierwszy ogólny zjazd tego roku w jesieni w Kansas City.

Marszałek Foch pragnie bardzo zwiedzić Stany Zjed. i rząd francuski nie będzie miał nic przeciwko temu, aby marszałek Foch tego roku wyjechał na zwiedzenie Stanów Zjedn.

Spisek anarchistyczny odkryty

39 spiskowców zaaresztowano.

FERRARA, 8 kwietnia. — Odkryto tutaj jeden z najgroźniejszych spisków, jaki kiedykolwiek został uknuty. Spiskowcy mieli zamiar wysadzić dynamitem w powietrze wszystkie gmachy publiczne, fabryki, teatry i kawiarnie

Podczas rewizji u spiskowców znaleziono dokładne plany, gdzie mają być umieszczone bomby, których wybuch miał być spowodowany zapomocą specjalnie założonych drutów elektrycznych.

Najstraszniejszym był plan wysadzenia teatru Verdi w chwili, gdy będzie wypełniony publicznością podczas przedstawienia.

Władze powiadomione o spisku otoczyły wojskiem dom, w którym byli zebrani spiskowcy na naradę i aresztowały 39 spiskowców a reszta zdołała się uratować ucieczką.

Ze znalezionych dokumentów dowiedziano się, że do spisku należało 200 anarchistów.

Przepowiadają wojnę St. Zjednoczonych z Japonją

OMAHA, Neb., 8 kwietnia. — Następna wojna, w którą zastaną wciągnięte Stany Zjednoczone, będzie wojna z Japonją i Stanami Zjed., takie przekonanie wyraził pułk. erroy Shelton, szef sztabu twierdzy Crook w mowie wygłoszonej na zebraniu oficerów regularnej armji amerykańskiej.

JUTRO! JUTRO!
W Domu Narodowym, na 8ej ul.
Ob. W. BOJAN-BŁAŻEWICZ
będzie przemawiał na temat:
„Twórcy i Burzyciele"
Początek o godz. 8ej wieczorem.
KOMITET.

BOLSZEWICKA ROSJA ROZWIĄZUJE BOLSZEWICKĄ REPUBLIKĘ BIAŁORUSI

BOLSZEWICKI RZĄD ROSYJSKI ZAWIERA TAKĄ UMOWĘ Z RZEKOMYMI PRZEDSTAWICIELAMI BOLSZEWICKIEJ REPUBLIKI BIAŁORUSI.

SZTOKHOLM, 9 kwietnia. — Bolszewicki rząd rosyjski zawarł układ z rzekomym rządem bolczewickiej republiki Białorusi, na mocy którego pomiędzy obydwoma republikami nastąpiło ścisłe połączenie, jak donoszą wiadomości otrzymane dzisiaj.

Na przyszłość obydwa kraje będą mieć wspólnych komisarzy wojny, floty, gospodarstwa, spraw zagranicznych, przemysłu, finansów, robót, komunikacji i poczt i telegrafów.

* * *

Wiadomości nadesłane przed kilku dniami ze źródeł skandynawskich donosiły, że z końcem marca utworzyła się demokratyczna republika Białorusi, która narazie obejmuje okolice Mińska i Witebska. Ludność nowoutworzonej demokratycznej reubliki, ogłosiła swoją niepodległość od bolszewickiej Rosji i ogłosia zwołanie w maju pierwszego ustawodawczego sejmu republiki Białorusi, który się miał zebrać najpierw w Witebsku, a następnie wyznaczono na miejsce zebrania miasto Mińsk, które zostało ogłoszone za okokańskie.

BOLSZEWICY MORDUJĄ SWOICH TOWARZYSZY PRZYBYŁYCH Z AMERYKI

Oskarżają ich, że są anarchistami i zabierają im wszystkie pieniądze

RYGA, 9 kwietnia. — Radykali amerykańscy deportowani ze Stanów Zjednoczonych do Rosji po przybyciu do Libawy, w dniu 5-go kwietnia na okręcie „Thor", na który zostali przeniesieni z amerykańskiego okrętu „Mongolia", przekonali się, że urzędnicy i przepisy pozwalające na przedostanie się do Rosji, są daleko surowsze, aniżeli urzędnicy i przepisy amerykańskie.

Po przybyciu do granicy bolszewickiej Rosji amerykańscy rádykali pomimo gwałtownych protestów z ich strony, zostali obrani ze wszystkich pieniędzy w zamian za które wręczono im karty chlebowe, upoważniające ich do otrzymania chleba po przyjeździe do wewnętrznych gubernji rosyjskich.

Z 75 przybyłych 9 marca do Rosji radykałów amerykańskich, 20 zostało rozstrzelanych, a reszta uwięzionych, ponieważ protestowali przeciw rozporządzeniom rządu bolszewickiego.

DO SZAN. PREZESÓW I SEKRETARZY TOWARZYSTW POLSKICH

W imieniu Tymczasowego Polskiego Komitetu organizacji „America's Making", mającej wykazać, co każdy naród dla budowy Stanów Zjednoczonych zrobił, wzywam prezesów i sekretarzy wszystkich bez wyjątku stowarzyszeń polskich w New Yorku (Manhattan, Bronx, Queens, Brooklyn, So. Brooklyn, Greenpoint, Williamsbridge, East New York, State Island, Williamsburg) na walne zebranie w dniu 14-go kwietnia, o godzinie 8-ej wieczorem do Board of Education Bldg.,— 59-ta i Park Ave., w New Yorku.

Tymczasowy zarząd Komitetu składa się z następujących osób:

Konsul Generalny, p. Stefan Grotowski, honorowy prezes, panna Wanda Wojcieszak, sekretarka i niżej podpisany, prezes.

Proszę równocześnie wszystkie towarzystwa o nadesłanie swych adresów do tymczasowej sekretarki, panny Wandy Wojcieszak, American Red Cross, 15 W 37th St., New York, N. Y.

W. T. **Benda**, tymcz. prezes.

Rabin i syn aresztowani za sprzedaż wina

ROCHESTER, 9 kwietnia. — Rabin Solomon Sadowsky i jego syn Bert, liczący 19 lat, który prowadził skład win służących do obrządków religijnych, zostali dzisiaj aresztowani pod zarzutem przekroczenia prawa Volsteda przez sprzedawanie wina nie do obrzędów rytualnych.

Federalni agenci prohibicyjni przybyli w nocy niespodzianie, jako nieznajomi do Rochester i potrafili jako nieznajomi nabyć w składzie win Sadowskiego jeden galon wina, wymieniając tylko nazwisko jednego ze znajomych rabina.

Po zakupieniu tego wina agenci oświadczyli kim są i przeprowadziwszy rewizję, zabrali wina za 10.000 dolarów. Agenci federalni zakupili także wina w drugim składzie win obrzędowych Katza, ale z większą trudnością i po aresztowaniu Katza skonfiskowali wina wartości 8.000 dolarów.

Ludność finlandzka ucieka przed bolszewikami

SZTOKHOLM, 9 kwietnia. — Naprężenie stosunków dyplomatycznych, które doszło do niepokojących rozmiarów pomiędzy Finlandją a bolszewicką Rosją przybiera coraz groźniejsze rozmiary skutkiem najścia wojsk bolszewickich na okręgi Therepolu i Farajeavu, które na mocy pokoju finladnzko-rosyjskiego otrzymały autonomję. Ludność tych okręgów ucieka w głąb Finlandji a miejscowa milicja finlandzka wycofała się na terytorjum Finlandji.

Bardzo wpływowe pismo w Helsingforsie „Dogeus Press" pisze w tej sprawie co następuje:

„Czy bolszewicy dokonali tego napadu z zaufania we własne siły, czy rozpaczy, to jednak jest pewnem".

Nie uzyskamy nic, jeżeli wykażemy słabość. Musimy powiedzieć jasno i stanowczo, jeżeli pragniemy zdobyć szacunek dla naszego traktatu pokoju i dla nas samych.

Wojska greckie wycofały się od linji kolejowej Konstantynopol-Bagdad

LONDYN, 9 kwietnia. — Wojska greckie wycofały się od linji kolejowej Konstantynopol-Bangdad i ewakuowały ważny węzeł kolejowy Afin - Karahishar na południe od Eski-Szer i cofły się 20 kilometrów na zachód, jak donosi wiadomość agencji Reutera.

Bolszewicy zaaresztowali przywódców żydowskiego „Bundu"

LONDYN, 8 kwietnia. — (Żydowska agencja tel.). — Rząd bolszewicki uwięził dwuch wybitnych przywódców „Bundu", żydowskiej partji socjalistycznej w Rosji Aronsona i Sewíckiego, członków centralnego komitetu socjalistycznej partji żydowskiej, jak donosi wiadomość nadesłana dzisiaj z Moskwy do Landynu donosi.

W tym samym czasie rząd bolszewicki nakazał uwięzić także Weinstocka, wybitnego dziennikarza żydowskiego w Rosji.

WYROK W SPRAWIE GÓR. Ś... BĘDZIE WYDANY 20. KWIE...

Przewodniczący międzyaljanckiej ko... biscytowej gen. Lerond przybył do ...

PARYŻ, 9 kwietnia. — Lerond, przew... międzyaljanckiej komisji plebiscytowej, kt... rował nad przeprowadzeniem plebiscytu n... Śląsku, przyjechał dzisiaj do Paryża, przyw... sobą, jak przypuszczają sprawozdanie urzęd... kładnych wyników głosowania plebiscytowe... stawie których najwyższa rada aljantów zgo... runkami traktatu pokoju musi przed 21 kwi... znaczyć na Górnym Śląsku granicę pomięd... a Niemcami.

Uważanem jest tutaj za niepodobne d... aby o przynależności Górnego Śląska miała ... ogólna większość głosów na całym obszarze ... towem i by Górny Śląsk miał zostać skutkiem ... dany Niemcom.

Wyrok w sprawie przynależności Górn... ska będzie zadecydowany podług warunków ... skiego traktatu pokoju, które zmuszą najwyż... do przyznania Polsce tych gmin i powiatów, ... w większości swoich mieszkańców opowied... Polską.

Wojskom greckim w Małej Azji grozi zupełna zagłada

Wojska tureckie rozpoczęły nową ofensywę.

PARYŻ, 8 kwietnia. — Powstańcze wojska tureckie rozpoczęły nową ofensywę na froncie Brussy, jak donosi wiadomość nadesłana do francuskiego ministerjum spraw zagranicznych.

Zachodzi obawa, że całej armji greckiej w Małej Azji grozi zagłada.

Ogrom klęski jaką poniosły wojska gerckie w ostatnich tygodniach, zdaje się być większy jak ogólnie przypuszczano; jak wynika z ostatnich stwierdzonych wiadomości.

W szpitalach wojskowych w Brussie leży 6,000 rannych.

Wojska tureckie ... dotarły ju... do A... szybko zostaną ... linję bojową na ... Dywizje wojsk ... z Armenji pośp... ... znajdują się w... łym stanie i mogą się... nić do zupełnej zagła... tureckiej w Małej Azji...

Wojska tureckie zaj... miejscowość położoną ... żu wybrzeży morza ... około 22 mile na po... zachód od portu Ismi... ska greckie broniące ... scowości, uciekły w p... pozostawiając wielkie ... materjałów wojennych. ... tureckie wzięły ogrom... jeńców wojennych. ... starem miastem Niceą, ... odbył pierwszy ogólny ... chrześcijański w 325 roku...

ODEZWA
DO WSZYSTKICH KRAWCÓW.

Zarząd Wydziału Krawieckiego przy Stow. Mech. Po... odnosi się do wszystkich Krawców Męskich i Damskich, ... syła PIERWSZĄ PARTJĘ KRAWCÓW DNIA 19 MAJA ... Więc którzy jeszcze mają zamiar jechać jako krawcy, ope... i prasowacze, również jest jeszcze miejsce dla Przykrawa... mogą się zgłosić do niżej podpisanego najdalej do 23 k... br. albo 25 kwietnia wieczorem, o godzinie 8-ej, na posie... Zarządu Wydz. Krawieckiego, które się odbędzie w sali ... Stow. Mech. Pol. 224 E. 57 St., New York.

ZA WYDZIAŁ KRAWIECKI STOW. MECH. POL.
W. GREGOWICZ, Sekr.
1003 — 2nd Ave., New York

DZISIAJ! DZISIAJ!
KOMITET POMOCY POL. CZERW. KRZYŻ...
ZŁĄCZ. TOW. ŻEŃ. W NEW YORKU i
TOW. M. P. ŚW. ALOJZEGO GONZAGI
urządzają
w Domu Narodowym, na 8-ej ulicy
WIECZÓR SPÓJNI TOWARZYST...
NA PROGRAM ZŁOŻĄ SIĘ:
MUZYKA, ŚPIEW, TAŃCE I PRZEDSTAWIEN...
TEATRU LUDOWEGO
Początek o godzinie 4-ej po południu.
O liczny udział Szan. Polonji, uprasza
KOMITET.
Wstęp od osoby $2.00 i $1.00.

Dzisiaj | Tow. Dramatyczne Im. H. Sienkiewicza w Brooklynie, N. Y. urządza PRZEDSTAWIENIE | w McCaddin Hall na Berry ulicy pomiędzy South 2gą i 3cią | „Dzieci Wdowy" | Melodramat w 6ciu odsłonach. Kasa biletów otwarta od 6:30 wiecz. Ceny miejsc: 50c, 75c, $1.00 i $1.50

owy Swiat

...ned and published daily and Sunday by the NOWY SWIAT PUBLISHING CO., Inc.

FOR MEMBERSHIP IN THE AUDIT BUREAU OF CIRCULATIONS

. KUŁAKOWSKI .... President and Editor
...AŁEWICZ .... Managing Editor
WĘGRZYNEK.. A. B. .... General Manager

New York, N. Y. Post Office as second class mail matter

...ION RATES: (New York City) .... $5.00 .... $2.75 .... $1.50
...RK CITY: .... $7.00 .... $3.75 .... $2.00

PRENUMERATA NA PROWINCJI:
Rocznie $5.00
Półrocznie $2.75
Kwartalnie $1.50

PRENUMERATA W NEW YORKU:
Rocznie $7.00
Półrocznie $3.75
Kwartalnie $2.00

...ydawany przez Spółkę Wydawniczą „Nowy Świat", Inc.

NOWY SWIAT PUBLISHING CO., Inc.
. KUŁAKOWSKI .... Prezydent i Redaktor
...ŁAŻEWICZ .... Redaktor Zarządzający
. WĘGRZYNEK .... Zarządca

...za ogłoszenia nie odpowiada. — Rękopisów nie zwraca. Zmiana adresu 10 centów

OFFICE:
... UNION SQUARE, NEW YORK, N. Y.

...reflect that having banished from our land that religious intolerance ...ankind so long bled and suffered, we have gained little, if we ...political intolerance as despotic, as wicked and capable of as bitter ...ecutions".

...OMAS JEFFERSON, President of the United States — 1801.

...laków nie może godziwie szukać szczególnego dobra, tylko w dobrze ...ikt nie może myśleć o ocaleniu swych dostojności i majątków, tylko ...yzny".

...GA NACZELNIKA TADEUSZA KOŚCIUSZKI DO KSIĘŻY.—1794.

...ONALIZACJA I IMPERJALIZM

II.

...przednim artykule podkreśliliśmy charak-...ą cechę rewolucji angielskiej, zbliżającą ...do bolszewizmu, a mianowicie, ślepą wiarę ...ść nagłego przewrotu. Przypuśćmy tedy, że ...został dokonany, że przemysł angielski, — ...warsztaty pracy zostały socjalizowane pod ...ania kopalń, **coby bezpowrotnie zrujnowało ...d nagielski** i obawą przed głodem wobec gro-...u kolejowego i transportowego.

...y za skutki miał przewrót taki, dokonany w ...jbliższych, dla życia międzynarodowego? ...a jest jednym z najpotworniejszych społe-...udzkich. **Karmi się wyłącznie prawie wytwo-...y innych narodów, nabytym za pieniądze o-... sprzedaży swych własnych wytworów ...h, narzuconych światu całemu przy po-...ojennej, przewożonych na statkach an-**

...wszystkich krajach, ze wyjątkiem Anglji, Bel-...niec, nacjonalizacja życia ekonomicznego bę-...kiem naprzód do pokoju międzynarodowego, ...je te dzięki równomiernemu podziałowi wy-...ci przemysłowej i rolnej, nie są zależne w zu-...od wytworczości swych sąsiadów. Są tylko ...urowce, które brakują w jednych, a są w nad-...y innych i mogą być przedmiotem wymiany. ...szystkim karmią się same. Ale kraje zupełnie ...słowione nie mogą żyć w pokoju z innymi ... o ile nie narzucą im kupowania swych pro-...przemysłowych. Dzięki przemysłowemu mo-...i Anglji, narzuconemu światu całemu przez ...żniejszą flotę wojenną świata, **nie mogły roz-...wego przemysłu domowego inne narody świa-...naliśmy przecie tego i my. Anglja sprzeciwiła ...daniu Gdańska Polsce, aby przemysł nasz tka-...elazny nie mógł konkurować z angielskim. An-...e pozwala na przyłączenie Śląska, abyśmy nie ...węgla dla naszych fabryk, Anglja nie pozwala ...zymanie pięćsetletniej unji z Litwą, aby len li-... pozostał w posiadaniu Anglji.** Wojna ostatnia ...ła z obawy Anglji przed wzrostem floty niemie-... która odbierać poczęła Anglji jej monopol ryn-...wszechświatowych, wojna najbliższa będzie spo-...wana przez obawę Anglji przed wzrostem floty ...mysłu Stanów Zjednoczonych. Dzięki imperja-...i kapitalistów angielskich, miał pracę zapew-... robotnik angielski. Pracuje przecie na wywóz ... Olbrzymie masy marynarzy angielskich mają ... tylko dla tego, że angielski produkt idzie na ...całego świata pod osłoną armat angielskiej floty.

...WIERDZIMY STANOWCZO, ŻE NACJONALI-...A PRZEMYSŁU ANGIELSKIEGO WYWOŁA ...UTKACH SWYCH IMPERJALIZM JESZCZE ...DZIEJ BEZWZGLĘDNY OD IMPERJALIZMU ...TALISTYCZN8GO. ZAWYJĄ Z ROZCZARO-...IA DURNI PACYFIŚCI.

Przecie Rosja bolszewicka **walczyła z Polską o ...manie zaborów carskich przy Rosji. Przecie nie ...ła się zgodzić na niepodległość krajów bałtyc-... Przecie rząd bolszewicki zniszczył niepodległość ...nji, topi we krwi niepodległość Gruzji i sięga ...im śladem po Konstantynopol.**

Przyjrzyjmy się cyfrom ekonomiki narodowej ...i i przekonamy się, w jakiej mierze nacjonaliza-...cia ekonomicznego Anglji wpłynie już nie na u-...anie, ale NA WZROST IMPERJALIZMU AN-...SKIEGO.

Pomówimy o tym w następnych artykułach.

BRONISŁAW D. KUŁAKOWSKI.

...e zapominajcie o głodnych sierotach w Polsce.—

Z CHWILI

We wczorajszym n-rze „Nowego Świata" i w niniejszym, podajemy „Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej", uchwaloną przez Sejm Ustawodawczy w Warszawie dnia 17 marca r. b. Czytając uważnie punkt za punktem, artykuł za artykułem, zasad, na których ma się opierać państwo polskie, dopóki nowe zmiany w nich nie nastąpią, każdy przekona się łatwo, że nie jest ona demokratyczna w tym znaczeniu, jak należy rozumieć demokratyzm.

Ale jest faktem dokonanym. Obecnie każdy obywatel polski, powinien dobrze poznać konstytucję, według której żyć będzie i rozwijać się politycznie i ekonomicznie 30 miljonów ludzi. Ze swej strony, postaramy się w szeregu artykułów omówić ważniejsze przynajmniej punkty konstytucji i porównywując je z podobnemi w innych państwach, spopularyzować wśród naszych czytelników. Bo pierwszą rzeczą i najważniejszą dla cywilizowanego człowieka poznać dobrze i zrozumieć prawa swej ojczyzny.

* * *

Po objeździe większych środowisk polskich na Zachodzie i w stanach środkowych, zawitał znowu na wschód kap. Kaden-Bandrowski.

Sz. gość z Polski przemawiał na szeregu wieców, urządzanych przez Stowarzyszenie Mechaników Polskich. Wszystkie zebrania odznaczyły się niebywałą wprost ilością słuchaczy.

Takie wiece jak np. w Cleveland, zgromadziły tysiące osób. Często największe sale okazywały się zamałe.

Lud polski na wychodźtwie przyjmuje dostojnie żołnierza 1-szej Brygady, który należy do tej nielicznej garstki pierwszych bojowników o niepodległość.

Na rozkaz Wydziału Narodowego, zgotowano wszędzie kapitanowi Bandrowskiemu kontragitację. Podaliśmy swojego czasu tajny komunikat, rozesłany do prasy wydziałowej, oparty na fałszu, jakoby szef propagandy Naczelnego Dowództwa, został usunięty z armji.

Nic jednak nie pomogło.

Ceniony pisarz Młodej Polski i bohater walk polskich o Wolność, zdobył sobie serce wychodźtwa.

Nie mogli agenci wydziałowi nic oprócz fałszu przeciwstawić kap. Bandrowskiemu.

Mowa jego, mowa żołnierza, który jasno i prosto po żołniersku do ludu przemawia, nie może znaleść krytyków nawet w najgorszych gniazdach wydziałowych oszczerców.

Bo i cóż mogą powiedzieć. To, że kap. Bandrowski, jako uczestnik bojów sześcioletnich, jak oficer, który na własne oczy patrzał na olbrzymie wysiłki niepodległościowe, składa cześć i hołd Wodzowi Piłsudskiemu?

Nienawidzi szarańcza wstecznicza Komendanta Strzelców i potężnego dzisiaj Naczelnika Państwa.

Tak, nienawidzi go serdecznie, jak nietoperz, co nie znosi blasku dnia i słońca.

Ale szarańcza ta już dzisiaj nie śmie twierdzić, że ocalił Polskę od najazdu bolszewickiego jen. Weygand, francuz, a nie Józef Piłsudski.

Gdy próbowała to robić, spotkała się z groźnem oburzeniem ludu.

Bo lud, ten sam, który w Naczelniku widzi swego obrońcę i opiekuna, czystem i szczerem uczuciem się kierując, nie da go złem słowem ukrzywdzić.

Dlatego też masy wychodźtwa przyjmują kap. Bandrowskiego, owacyjnie i serdecznie. On nie pomstuje na przeciwników, jak to czynią agenci wydziałowi i endeccy. On nie zabija ducha ducha partyjną krytyką rządu polskiego, ale go podnosi, wskazując, że wśród zaciekłej walki zewnętrznej i wewnętrznej, naród polski, jako całość, zrobił tak wiele, że bodaj czy inny w tych samych będąc warunkach, tyle dokonaćby potrafił.

Wiece kap. Bandrowskiego, to ożywczy strumień prawdy, przekonywający wychodźtwo, że nie idą na marne wysiłki, które świadoma i lojalna część polaków czyni, aby nieść pomoc państwu polskiemu w chwili największej potrzeby.

Słowa człowieka, który o klęskach nawet mówiąc, ufa we własne siły i wierzy w zwycięstwo, to nie wołania puszczyków, co osłabiają ducha w narodzie. To słowa życiodajne — słowa Nowej Polski, wywalczonej ofiarą i poświęceniem takich właśnie, jak kap. Kaden-Bandrowski.

wb.

Z PRASY I O PRASIE

Skandaliczne, barbarzyńskie i antypolskie stanowisko zajęte przez kościół rzymski w Polsce w stosunku do **Amerykańskiej Organizacji Y. M. C. A., która tyle pomocy niesie ludowi polskiemu, nie przestaje być przedmiotem dyskusji w prasie polskiej.** Pomiędzy innymi, warszawski „Naród" pisze co następuje:

„Rzeczpospolita" w wydaniu krakowskiem przyniosła następującą wiadomość, krążącą, jako pogłoska po mieście:

„Jak się prywatnie dowiadujemy, w ciągu dni 14-tu Y. M. C. A. zwija w Polsce 8 ostatnich placówek i udaje się do Ameryki. Jest to rezultat nieodpowiedzialnej nagonki, jakie pewne koła zorganizowały przeciwko humanitarnej działalności Y. M. C. A. Jeżeli wiadomość ta jest prawdziwą, to likwidacja Y. M. C. A. w dziedzinie opieki nad żołnierzami stanowić będzie prawdziwą klęskę.

Jak słychać do głównego zarządu Y. M. C. A. w Paryżu wysłano już szereg depesz z prośbą by. Y. M. C. A. w Polsce się nie likwidowała".

Co zacz są te „nieodpowiedzialne" koła, których nagonka zwraca się przeciwko instytucji — tak na wszystkich polach zasłużonej: w dziele niesienia ratunku rannym i chorym na froncie, w dziele niesienia pomocy i zdala od krwawej linji bojowej? Czyje to hasło brzmi: kto do ciebie z chlebem, ty w niego kamieniem!

Kto, gdy chodzi o akt pomocy bliźniemu, nie uznaje przypowieści Chrystusa o dobrym Samarytaninie, lecz wbrew niej dłoń samarytańską nietylko odepchnąć chce od niedoli, ale ją opluwać jeszcze? Jak, owi faryzeusze którzy tak właśnie pojmowali swoją prawowierność, jak owi faryzeusze, w których Chrystus chciał wzniecić inne, szersze uczucia, niżli ich ciasnota wyznanłowa, zbudowana na nienawiści każdego obcowiercy, każdego „heretyka".

Rozumie się, czyni to w pierwszym rzędzie skrajny obóz klerykalny — z jezuitą Urbanem i nadjezuitą, ks. Lutosławskim na czele.

Ci ludzie głoszą bezustannie, że filantropijna pomoc amerykańska — bo nie o jedną Y. M. C. A. im chodzi — jest podstępem protestanckim, aby za „misę soczewicy" opętać katolików.

„Zapewne, że smaczną podczas głodu — woła jezuita Urban — wydaje się misa soczewicy choćby ją niósł sprytny biblijny Jakób — nie wynika wszakże stąd, że my musimy odegrać rolę nieopatrznego i po czasie żałującego Ezawa. Wiara katolicka cenniejszym jest przywilejem, niż prawo pierworodztwa. Nie wymieni jej na dolary, kto ją rozumie i kocha".

Takie myśli przychodzą po dostatnim zapewne obiedzie ks. Urbanowi — na widok zgłodniałego dziecka, które na ulicy z rozkoszą wypija kubek kakao i zagryza białą bułką. Tak: to dziecko za dolary sprzedaje swoją wiarę przebiegłym Amerykanom, którzy aż z za Oceanu przywędrowali kusić je. A pośredniczy w tej szatańskiej robocie nawet zakonnicza ręka Felicjanki...

Tak, ale zaraz nasuwa się pytanie, czy daleką od tego obozu klerykalnego miotającego obelgi na „kusicieli" — jest sama „Rzeczpospolita"? Toć tak postępuje najbliższe sąsiedztwo organu arcybiskupa Teodorowicza. Wprawdzie, z ks. Lutosławskim i „rzeczypospolitacy" nie mogli wyżyć w zgodzie, lecz spór wiodą o taktykę sejmową nie o miarę wstecznictwa...

A dalej zapytamy, czy ks. Lutosławski i ks. Urban działają wyłącznie na własną rękę? Nie, oni tylko, jako gorliwcy, decydują się na jawne wystąpienie, na jawną propagandę. Inni, rozumiejąc, jak taka walka w kraju, gdzie tyle darów z Ameryki przyjęto, razić musi swoją gruboskórnością, wolą na arenę publiczną nie występować.

W kwestji nagonki na pomoc amerykańską pisze o sprawach takich niekiedy dobrze poinformowany Niemojewski:

„Gdy protestancka Ameryka dokarmia nasze dzieci, posyła nam hojne dary i za pomocą swego stowarzyszenia Y. M. C. A. zakłada „Dom oficera polskiego" i Teatr żołnierski (znowu wskrzeszony po reorganizacji) kardynał Merry de Val w okólniku z dnia 5 listopada 1920 roku, którego dokładny odpis posiadamy, wzywa duchowieństwo do walki z tą instytucją".

Pawszechnie twierdzą, że ruch „przeciw-amerykański" wzmógł się wśród kleru po powrocie biskupów polskich, którzy ocierali się i o Rzym.

A rej wodzi wśród biskupów, jak wiadomo, ormjański arcybiskup Teodorowicz — nawiasem mówiąc patron „Rzeczypospolitej".

Jeżeli chodzi o Kraków — to świeżo Ameryka zagwarantowała tutejszej bratniej pomocy akademickiej 2000 porcyj dziennie różnych produktów spożywczych — ale Rzym tego nie aprobuje.

Więc właśnie w takiej chwili jezuicki „Przegląd Powszechny" zaostrza swoje ataki na filantropję amerykańską.

Jest rzeczą przykrą, że Polska znajduje się w tem położeniu, iż przyjmuje pomoc obcą. Ale zgoła byłoby, powtarzamy, czemś niepraktykowanem, czemś bezwstydnem, gdyby, jak chcą klerykali, — miała okazywać brutalną niechęć tym, którzy tę pomoc nieśli.

Może taką „politykę" zalecać zdala Rzym, ale niema na nią miejsca tu w Polsce!

Bo i polityka watykańska — i rzeczywista polityka polska tu się krzyżują.

Nietylko dług wdzięczności i przyzwoitość najprostsza, ale i rozum polityczny nakazuje społeczeństwu polskiemu ażeby precz odtrąciło od siebie wszelki pozór solidaryzowania się z nagonką Lutosławszczyzny.

Jakież bowiem uczyniłoby w świecie politycznym Ameryki wrażenie, gdyby tam utrwaliło się przeświadczenie, że Polska szykanami wypłasza od siebie tych obywateli amerykańskich, którzy zdala przybyli, aby koić jej rany?

Wypłasza przez fanatyzm, przez nienawiść godną średniowiecza!".

P. YOLLES.

ZNUŻENIE

(DWA LISTY)

Wiem, że się gniewasz, iż dopiero dzisiaj na Twój list odpisuję. Jestem zajęta, w jarzmie i wiecznie znużona. O ósmej muszę być w fabryce w New Jersey. Jadę przeszło 1½ godziny podmiejskim pociągiem. Muszę wstać o 6 (szóstej), przy gotować śniadanie dla Józefa i dla dzieci, ubrać się i t. d. Od ósmej do piątej siedzę przy maszynie, skulona, drętwiejąc od monotonnego szumu motorów i maszyn. To tak trwa do piątej. Złamana i wycieńczona pakuję się do pociągu. Ścisk, natłok, brutalność. Okropna jazda po całodziennej pracy. Jadę po Karola do instytutu, a Józef jedzie po Filipa. O siódmej jesteśmy w domu. Filip już trochę mówi. Ach, Zosiu moja, gdybyś wiedziała jak mi serce płacze na widok niemego Filipka. Przez cały dzień siedzi w szkole dla niemych, wieczorem Józef go bierze do domu —rano znów go do szkoły odprowadzam. Biedny chłopak.

W ten sposób idzie dzień za dniem, tydzień za tygodniem. Szare, monotonne, męczące dni. Czuję jak moja młodość i życie przy maszynie zostają. Zarabiam 25 dolarów tygodniowo. Józef zarabia 35 dolarów — ale nie oszczędzamy ani centa.

Często o Tobie myślę, biedna moja. Chciałabym Ci długie listy pisać — ale czasu nie mam i taka zmęczona jestem. Wiecznie niewyspana, głowa taka znużona, ciężka — a w rękach i nogach tak ciężko, jakby w kościach ołów był. Ach przeklęte takie życie. W niedzielę leżę w łóżku i śpię co się tylko da. Nie ma większego szczęścia dla mnie, jak spać — spać. Prawda, że się nie gniewasz, że Ci nie odpisuję? Ty najlepiej zrozumiesz co znużenie znaczy. Wieczne znużenie... U nas zresztą nic nowego. Tryb życia przygniata nas, więzi i ujarzmia. Jesteśmy jak maszyny, bez duszy, bez świadomości życia, bez myśli i woli. Ot tak sobie. Jedynie znużenie i tęsknota za snem — powtarzająca się jak głód i pragnienie, są objawami życia.

Bądź zdrowa, ucałuj kochane dzieci odemnie, pozdrów męża od

Twojej Jadwigi.

* * *

Kochana Jolando!

Ogromnie się cieszę, że się z panem Jezienickim przeprosiłaś. Jestem przekonana, że z tego coś wyjdzie. Wiem, że go kochasz, że się pobierzecie. On setny chłop — a przedewszystkiem bogaty. U nas w ostatnich dniach prawdziwe piekło. Taka zmęczona jestem, niewyspana, wprost złamana. Noc w noc kładziemy się o trzeciej. W niedzielę byliśmy w operze. Grali Zaza, (nie wiem czyje) bardzo ładnie było, później byliśmy w francuskiej restauracji. — Ach jak tam pięknie. — Kwiaty i muzyka — jak w raju. W poniedziałek byliśmy u Wroniczów do drugiej godziny. Tańczyliśmy, graliśmy w karty — świetnie się bawiono. Wygrałam trzy dzieści dolarów. Wroniczowie mają starego, prawdziwego szampana. Piło się, że aż... We wtorek była „padi" u Keyleenów. Było dużo młodych anglików! Romek aż zazdrosny był, tak się do mnie umizgali. Znów o pierwszej pojechaliśmy samochodem do domu. Noc w noc tak. Wczoraj miałam gości u siebie w domu. Romek zaprosił dwuch niemców, którzy u niego dużo towaru kupili. Jadło się, piło się do dwunastej. Jedna z pań, nie pamiętam jak się nazywa (zdaje się, że Green) miała perły wartości przeszło 150,000 dolarów. Cudowna. — Śpiewała niemieckie opery... Ale mimo to nudziłam się.

Ach moja ty Landeczko — taka zmęczona jestem i niewyspana... To już trochę za dużo. Śpię do dziesiątej, ale to nic nie pomaga — zawsze zmęczona jestem i ziewam.

Powiedziałam Romkowi, że to tak dalej być nie może. Ja umrę ze zmęczenia. Noc w noc o drugiej spać. Nim się rozbiorę, uczeszę — też kilka godzin minie. A ja tak lubię leżeć w łóżku. Romek mówi, że w łóżku jestem, jak madonna. Ale źle wyglądam od bezsennych nocy.

Uważaj na Jezienickiego! On już dawno w twoich sidłach siedzi.

Pa, kochana. Śpiąca jestem, że mi się oczy kleją.

Twoja niewyspana Marja.

P. S. Ukłony od Romka.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Czytelnikowi z New Yorku. — Napewno tak. Gdyby nie opozycja lewicy w sejmie, mielibyśmy dzisiaj konstytucję, z której cały świat by się śmiał. Teraz wstecznictwo woła w niebogłosy, że lewica nie chciała dopuścić do uchwalenia konstytucji, no i nautralnie zapewnia lud, iż uchwalona w ostatecznej formie, jest dziełem prawicy. Zwykła taktyka narodowej demokracji.

Czytelnikowi z Filadelfji, Pa. Wszystkie linje, których okręty idą wprost do Gdańska, są jednakie. Trudno orzec, która z nich jest gorsza, a która lepsza. Co do uchronienia się od choroby morskiej może poradzić doktór. Według nas, najważniejsze jest to, aby się tej choroby nie lękać.

Zapalenie płuc dostaje się wyłącznie z przeziębienia.

POSPIESZNYMI OKRĘTAMI

DO KRAJU — Z KRAJU

WPROST DO
Gdańska, Hamburga, Bremen, Rotterdamu, Antwerpji
i innych portów, po cenach ściśle kompanicznych

AQUITANIA .... 12 Kwietnia
LITHUANIA .... 13 Kwietnia
MANCHURIA .... 14 Kwietnia
CARMANIA .... 16 Kwietnia

Cena szyfkarty do Gdańska $135.— do Hamburga $125.—, do Bremen $125.— Taksa wojenna $5.—
Staramy się o najwygodniejsze miejsca (kajuty) na okrętach. Wyrabiamy paszporty bezpłatnie, tudzież udzielamy wiarygodnych informacji co do podatków.

Jeżeli macie zamiar sprowadzić swoją rodzinę lub krewnych ze starego kraju, udajcie się do nas: mamy własne zastępstwo w Polsce, za którego pośrednictwem jesteśmy w stanie ulżyć Waszym krewnym w podróży do Ameryki, również pomagamy im przy lądowaniu w Ameryce.

Za bagaże gwarantujemy aż do domu
Usługa rychła i rzetelna

WYSYŁAMY PIENIĄDZE DO KRAJU
zwykle i TELEGRAFICZNIE, dostarczamy własnoręczne podpisy osób odbierających. TANIO, RYCHŁO I POD ZUPEŁNĄ GWARANCJĄ, po najniższym kursie albo w dolarach

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

STAN FLOTY WOJENNEJ POLSKIEJ

W JAKICH WARUNKACH ONA POWSTAŁA. OBRONA NASZEGO WYBRZEŻA MORSKIEGO.

Warszawa. — Obecny stan naszej floty wojennej morskiej i rzecznej, przedstawia się następująco:

Flota wojenna morska składa się z jednostek:

2 kanonierki „Kmdt Piłsudski" i „Gen. Haller";

4 tralery;

6 torpedowców po-niemieckich oraz hydroplany; flota rzeczna składa się z 4 monitorów, kilku statków pomocniczych oraz 20 motorówek.

Flotylla wojenna rzeczna została dorywczo zaimprowizowana w walkach z bolszewikami, pomimo jednak dorywczości i prymitywności, z jaką została utworzona, oddała bardzo cenne usługi w walkach bolszewickich, szczególnie pod Płockiem i Bobrownikami.

Flota rzeczna ma swoje punkty oparcia, t. j. bazy odpowiednio zabezpieczone w Modlinie, Toruniu i Pińsku. Bazą dla floty morskiej będzie Gdynia, gdzie rozpoczęły się już roboty nad budową portu wojennego i handlowego. W lecie b. r. wszystkie jednostki polskiej marynarki będą już mogły stać w jednej części portu.

Organizacją obrony naszego wybrzeża morskiego zajmuje się „Dowództwo wybrzeża morskiego", z siedzibą na razie w Pucku; dowództwo to równorzędne pod względem praw z dowództwem okręgu generalnego, posiada pod swoją władzą wszystkie formacje marynarki na wybrzeżu, formującą się artylerję nadbrzeżną i wszystkie jednostki pływające.

NA LITWIE WYBUCHŁA EPIDEMJA TYFUSU

Z powodu wybuchu groźnej epidemji tyfusu na Litwie rozpoczęto mobilizację wszystkich sił do walki z tą zarazą. Ostatnie raporty, jakie nadeszły od Amer. Czerwonego Krzyża, wykazują, że sytuacja została opanowana i że wszyscy chorzy na tyfus są odosobniani i umieszczani w specjalnych szpitalach, wyposażonych odpowiednio — przez Czerwony Krzyż. W jednej miejscowości, a mianowicie w Marjampolu zanotowano 83 nowych wypadków tyfusu w jednym tylko tygodniu. Kwaterujący tam żołnierze żyją w warunkach, szkodliwych dla zdrowia.

FARMY W POLSKIEJ KOLONJI WHITEHOUSE, NEW JERSEY,

8-akrowa, nowe zabudowania, piękny sad, rzeczka, cały żywy i martwy inwentarz, 20 minut chodu od miasta i stacji i 8-klasówek szkoły. Cena $4,500 — połowa wpłaty. 13½-akrowa, nowe zabudowania, 30 minut chodu od miasta i stacji, blisko szkoły, 5 minut od HIGHWAY do New Yorku. Cały żywy i martwy inwentarz. $4,750 — gotówki połowa.
60-akrowa, dom o 11 pokojach, 2 barny, 4 kurniki, wozownia, 15 akrów lasu, rzeka przy zabudowaniach, sad, 12 akrów żyta. Cały żywy i martwy inwentarz.. Cena $7.500 — wpłaty $3,500 — do stacji 2½ mili.
80-akrowa, dobre i duże zabudowania, 2 siles, woda w domu i stajniach, 4 dobre konie, 12 pierwszej klasy krów, 100 kur, 16 akrów żyta i pszenicy. Kompletna maszynerja, wszystko co ma być na pierwszej klasy farmie. Cena $9,000 — gotówki $5,000 — reszta na mortgage.
108-akrowa, duże i dobre zabudowania, rzeka przechodzi przez farmę, 20 akrów grubego lasu, sad, 3 konie, 9 krów, 6 świń, 50 kur, 15 akrów żyta. Wszystka maszynerja i siles. $10.000 — połowa gotówki.
Mam wybór małych farm od 2 akrów do 35 akrów z całym żywym i martwym inwentarzem i bez inwentarza, 5 do 30 minut chodu od miasta i stacji kolejowej i 8-klasowej szkoły, a farmy od 50 do 200 akrów, 1 do 4 mil od stacji i miasta, w niższych i wyższych cenach, jak u góry wymienione, wszystkie w KOLONJI POLSKIEJ WHITEHOUSE, N. J.
Proszę z żoną do mnie przyjechać i sobie taką farmę wybrać, jaką państwo pragnie posiadać. Osiedliłem tu w 7 latach 170 naszych familji. Okolica piękna, farmy dobre, tylko 46 mil od New Yorku. Usługa przeze mnie osobiście. Moja własna rezydencja i ofis 3 minuty chodu od stacji, naprzeciwko kościoła. Kolej do Whitehouse, N. J. jest CENTRAL RAILROAD of NEW JERSEY.

LUDWIK J. KIERZNICKI
WHITEHOUSE STATION, NEW JERSEY

DO POLONJI W NOWEJ ANGLJI!

Wobec bardzo licznych zapytań, jak można otrzymywać „Nowy Świat" na „standy" radzimy wszystkim zainteresowanym zamawiać „Nowy Świat" przez

„METROPOLITAN NEWS CO.
47 Chrystie St., New York City"

Firma ta ma wszelkie ułatwienia kolejowe i dostarcza wszystkie obcojęzyczne gazety wydawane w New Yorku w dniu wydania gazety.

Wysyłki pocztą często opóźniają się, co utrudnia sprzedaż na większą skalę.

Tam, gdzie dobrego połączenia kolejowego z New Yorkiem niema, wysyłamy pocztą.

Korespondencje z Nowej Anglji są mile przez redakcję widziane i często umieszczane.

KONAJĄCY ŚWIAT

Pod powyższym tytułem, czytamy w organie Związku Robotniczych Stowarzyszeń Spółdzielczych w Polsce „Świecie Pracy", artykuł tej treści:

„Aby klasę robotniczą podczas wojny utrzymać w bratobójczym napięciu bojowym, ogłupiano ją tysiącznemi obietnicami. Po stronie państw tak zw. centralnych — Niemcy, Austrja i t. d. — usiłowano przekonać robotników, że interes imperjalizmu niemieckiego i interes klasy robotniczej dopełniają się nawzajem, stąd wniosek — bij Anglików i Francuzów! po stronie zaś koalicyjnej głoszono, że wojna ta jest ostatnią wojną na świecie, że Niemcy są wrogami wolności i że po pokonaniu ich zacznie się okres demokracji i pomyślności, stąd wniosek: — bij Niemców!

Wojna skończyła się, przeszły chwilowe upojenia tryumfami, przeminęły pochody zwycięskie na ulicach Paryża i Londynu i oto coraz wyraźniej okazują się rzeczywiste wojny tej następstwa. Coraz dowodniej okazuje się, że z wojny skorzystali naprawdę tylko ci, którzy ją urządzili i podtrzymywali — bandyci wielkiego kapitału.

Ale na zbrodni i wyzysku oprzeć można tylko korzyści chwilowe: stałego ładu zbudować na tych podstawach niepodobna. Widzieliśmy, jak runęło państwo carów; widzieliśmy, jak w kupę gruzów rozsypała się dumna potęga Hohenzollernów i Habsburgów. Ale na tych gruzach zapanował bynmniej jeszcze nie ład nowy, jeno odziewający się we frazesy demokratyczne wielko-kapitalistyczni rabusie angielscy i amerykańscy.

I oto teraz zamiast rzeczywistego pokoju i rozbrojenia mamy tylko nowe olbrzymie przygotowania wojenne w Anglji i w Ameryce; a jednocześnie mamy nieustannie wzbierającą falę bezrobocia.

Zwycięska Anglja i zwycięska Francja nie może zapewnić pracy swoim robotnikom. Ostatnie telegramy donoszą o miljonowych rzeszach bezrobotnych, o zatrzymaniu całego szeregu kopalń węgla z powodu zastoju w przemyśle. Magazyny przepełnione są towarami, których nikt nie może kupić.

Zamiast zapowiadanej pomyślności, zamiast utuczenia się zdobyczą wojenną na Niemcach, — przyszedł w krajach zwycięskich bardzo ciężki kryzys przemysłowy. Kryzys ten bynamniej jeszcze niema się ku końcowi — przeciwnie zaostrza się coraz bardziej.

Jednocześnie niesłychanie szybko postępuje koncentracja kapitału we wszystkich dziedzinach przemysłu. Stare spółzawodnictwo pomiędzy fabrykantami należy już niemal wszędzie do przeszłości. Fabrykanci zorganizowali się i we wszystkiem działają solidarnie. Samodzielnie załatwiającego swe interesy przemysłowca nie spotkacie już wcale. W krajach zachodnio-europejskich — a t osamo w Polsce — zsyndykowane są kopalnie, zsyndykowane fabryki żelazne, zsyndykowane fabryki tkackie, zsyndykowane jest rolnictwo i t. d. Słowem, władza nad środkami produkcji skupia się z niesłychaną szybkością w coraz mniejszej ilości rąk.

W Anglji zcentralizowana jest nawet cała prasa. — Wszystkie wielkie dzienniki angielskie należą do jednego towarzystwa akcyjnego i niezależne wydawnictwo zupełnie utrzymać się nie może. Jeśli przypomnimy sobie, jak wielki wpływ mają dzienniki na życie społeczne, zrozumiemy, co za potworną potęgą rozporządza taka prasa, zcentralizowawana, która poprostu zmusza cały kraj do myślenia w takim kierunku, jaki w danej chwili dogodny jest dla wielkich wyzyskiwaczy.

Ale cała straszliwa potęga nie jest w stanie usunąć bezrobocia, nie jest w stanie złagodzić kryzysu, nie ma sposobów na wyratowanie państw z bagna długów fantastycznie wielkich — nie może zdziałać nic, prócz karmienia ludzi kłamstwami i złudzeniami.

Im szybciej postępuje ta koncentracja, im bezwzględniejsi i bardziej krótkowzroczni są wyzyskiwacze, tem szybciej przyjdzie nieunikniony koniec, tem szybciej nastąpi katastrofa.

My, organizatorzy robotniczych instytucji gospodarczych pamiętać tylko musimy, abyśmy do przejęcia życia możliwie byli przygotowani — bo przecie konanie świata starego, to jednocześnie narodziny nowego, ten zaś całkowicie należy do nas".

PRZEMYCANIE SPIRYTUALJI

Na różne sposoby biorą się przemytnicy napojów alkoholicznych. Jeden z nich wskazany jest na rycinie powyższej, a polega na specjalnem ubraniu, w którego kieszeniach chowane są butelki. W r. 1920, władze celne skonfiskowały spirytualji od osób przyjeżdżających do New Yorku za 500,000 dolarów. 150 przemytników poszło do więzienia. Pomimo to jednak, przemycanie trwa w dalszym ciągu, z tą różnicą, że stosowane są coraz bardziej przemyślne sposoby, mylące czujność urzędników celnych.

Brooklyn-Greenpoint

POMORZE, POLSKA I NIEMCY

Brooklyn-Greenpoint. W Domu Nar., 261 Driggs Ave., wygłosił swój ostatni odczyt ob. A. Korona na temat: „Pomorze, Polska i Niemcy". Był to ostatni odczyt z serji historycznych odczytów i zrobił na słuchaczach doskonałe wrażenie. Prelegent, ob. Korona, w treściwy i przystępny sposób przedstawił cały obraz historji Pomorza Bałtyckiego zamieszkałego przez staropolskie plemiona Sorabów, Wilków, Lutyków, Obotrytów, Pomorzan, Kaszubów i pogańskich prusaków szczepu litewskiego, zamieszkałych niegdyś w dzisiejszych Prusach Wschodnich. Najpierw szanowny prelegent przedstawił smutny los plemion zamieszkałych na obecnym Pomorzu niemieckiem, które stanowią obecnie niemieckie prowincje Meklenburg i Vorpommern. Ludność słowiańska tego Pomorza została wymordowana i zniemczona przemocą w czasie pierwszych wieków istnienia Polski i to do tego stopnia, że dzisiaj już nawet śladów nie pozostało w resztkach ludności, któraby się zachowała na świadectwo historyczne, że kraje te w 13 wieku jeszcze miały w większości ludność polską, a dopiero podczas zapanowania w Polsce podziału na księstwa, ludność dzisiejszego Pomorza niemieckiego nie mając pomocy ani poparcia od władców Polski, uległa zupełnemu i szybkiemu wynarodowieniu i dzisiaj tylko nazwy miejscowości, brzmiące często po polsku, jak Grabow, Buk, Ostrów, Podbielin, Kępa świadczą, że to cmentarzyska wymarłych, względnie zniemczonych inteligentnych i patrjotycznych starych plemjon polskich, które za Bolesława Krzywoustego 1104 — 1148 należały jeszcze do Polski.

Następnie szanowny prelegent przeszedł do historji właściwego Pomorza polskiego, położonego pomiędzy Odrą i Wisłą, na północ od rzeki Noteci, które dzieliło się na Pomorze Zachodnie ze stolicą w Szczecinie i Pomorze Wschodnie ze stolicą w Gdańsku. Mieszkańcy tego pomorza pochodzenia polskiego, n a l e ż ą c y do dwuch p o k r e w n y c h s o b i e prastarych szczepów polskich słowińców, zamieszkałych na pomorzu zachodniem, prawie zupełnie zniemczonem i kaszubów zamieszkałych na pomorzu Wschodniem, jako bliżej Polski mieszkający, stawiali opór fali niemieckiej i dłużej potrafili zachować świadomość swego polskiego pochodzenia i mimo ciągłego zalewania ich przez falę niemiecką, zachowali świadomość, że są polakami jak kaszubi. Zachodnie Pomorze jednak za czasów następców Bolesława Krzywoustego, stawszy się udzielnem księstwem pod panowaniem jednego z możnych rodów pomorskich Święców, uległo szybko germanizacji przez stosunki handlowe z Niemcami co niezwykle ułatwiła łatwość komunikacji morzem Bałtyckiem, rzeką Notecią i Odrą.

Markgrafowie Brandeburscy, jako przednia straż wojującej niemczyzny, przekonawszy się, że uświadomiona ludność Wielkopolski nie stanie się ich łatwym łupem, ani drogą orężnego podboju, ani drogą kolonizacyjnego osadnictwa, cały wysiłek skierowali na Pomorze, które jakkolwiek uważało się za kraj polski, ale oddzielone od tej Polski trudnemi do przebycia moczarami i szeroko rozlewającą się rzeką Notecią, uważało się za państwo niepodległe, które prowadziło politykę według woli swoich narodowych książąt. Książęta ci jednak wobec małej świadomości narodowej i plemiennej, mając ciągłą styczność z niemieckiemi margrafami brandeburskimi i widząc ich znakomitą organizację wojskową i społeczną, ulegli całkowicie ich wpływom, co się przyczyniło do zupełnego polityczne go zerwania z Polską. Ostatni raz, kiedy Pomorze zachodnie, dzisiejsze niemieckie „Pomern" stanowiło łączność z Polską, było w roku 1295, kiedy ostatni książe pomorski z rodu Święców, umierając, przelał swoje prawa do Pomorza na Przemysława, króla polskiego, który był ostatnim z królów polskich, panującym na Pomorzu od Wisły do Odry. Margrafi brandeburscy, widząc że Pomorze może z powrotem połączyć się z Polską i stać się jedną z najważniejszych ziem Polski pod królem Przemysławem, który zdołał z powrotem połączyć wszystkie dzielnice Polski w jedną całość, umyślili w prawdziwie szatański sposób zamordować wielkiego króla Zjednoczonej po 150 latach rozterek Polski i dokonali tego, mordując Przemysława podstępnie przez nasłanych morderców w Rogoź nie 1296.

Polska po śmierci Przemysława napowrót rozpada się na dzielnice, które są rządzone znowu po przez poszczególnych siążąt z rodu Piasta lub wojewodów. Pomorze, nie mając już swoich własnych rodowych książąt za sprawą licznych kolonistów zamieszkałych w miastach pomorskich, jak Szczecinie, Stargradzie i Kołobrzegu, dostaje się pod panowanie margrafów brandeburskich, którym już nikt w Posce nie potrafi przeszkodzić w opanowaniu tego kraju polskiego, ani się upomnieć o jego zwrot. Zachłanni brandeburczycy połknąwszy pomorze zachodnie, po 20 latach napadli i zagarnęli ostatni skrawek polskiej ziemi stanowiącej jedyny Polski dostęp do morza — dzisiejszy kraj kaszubów, czyli dawne Prusy Zachodnie. Waleczny król polski, Łokietek, nie mając dość sił na stawienie oporu brandeburskim najeźdźcom, poprosił o pomoc krzyżaków, których sprowadził do obrony ziem polskich przed litewskimi prusakami, jego pradziad, książę Konrad Mazowiecki. Krzyżacy pomogli królowi Łokietkowi wypędzić prusaków, ale po wypędzeniu brandeburczyków, sami je opanowali, podając za powód brak wypłacenia przez króla Łokietka kosztów wyprawy przeciw brandeburczykom.

Wtedy to poraz pierwszy Polska utraciła dostęp do morza i to na przeciąg blisko 150 lat od roku 1309 do roku 1464, kiedy po 14-letniej wojnie Kazimierz Jagiellończyk napowrót Pomorze dla Polski odzyskał, by je Polska znowu straciła przy pierwszym rozbiorze w 1772 na rzecz potomków owych rozbójniczych margrafów brandeburskich, królów pruskich, którzy pierwsi dali powód do rozbioru Polski.

Przy drugiej utracie Pomorza Polska nie miała znowu dostępu do morza przez lat 136, od roku 1772 — 1919. Strata Pomorza przez Polskę poraz drugi, omal, że nie stało się utratą „tego okna" Polski na świat szeroki — utratą raz na zawsze i tylko szczęśliwemu zbiegowi okoliczności w historji świata — wojnie wszechświatowej — należy zawdzięczać, że Polska potrafiła odzyskać ten odwieczny kraj polski, który stanowi nieocenione bogactwo Polski z każdego punktu widzenia politycznego, narodowego, gospodarczego i komunikacyjnego.

Polska musi wytężyć wszystkie swoje siły, aby bronić tego nieoszacowanego skarbu, bo wróg Polski odwieczny wytęży wszystkie swoje siły, aby nam zagrabić ten skarb, którego wartość naród polski dopiero teraz zrozumiał i nauczył się cenić i kochać. Gdyby Polska miała w przyszłości utracić ten skarb, to stałaby się znowu niewolniczem państwem zależnem od Niemiec i handel polski i komunikacja Polski ze światem musiałaby się znowu odbywać poprzez ziemie zajęte i rządzone przez niemca, odwiecznego wroga, któryby się znowu znęcał nad polskim narodem, wymuszając wielkie cła i opłaty za pozwolenie na przejazd do morza i na świat szeroki. Czy Polska zdoła obronić Pomorza swego na przyszłość?.

Ponieważ doniosłość Pomorza polskiego i ważność tego dostępu do komunikacji dla Polski rozumie dzisiaj cały naród polski, a nawet najmniejsze dziecko szkolne, czego przed stu laty nie rozumieli nawet wybitni politycy w szlachecko-książowsko rządzonej Polsce, to jest pewność, że Polska Pomorza wydrzeć sobie nie pozwoli, chyba razem z życiem. Na taką jednak walkę na śmierć i życie z całym narodem polskim do małych dzieci włącznie niemcy się nie odważą z obawy niebezpieczeństwa dla samych siebie.

Jan Kowalski.

Żołdak niemiecki rani 3-ch członków międzyaljanckiej komisji plebiscytowej

BERLIN, 8 kwietnia. — Pismo „Berliner Zeitung" ogłasza wiadomość, że kapitan wojsk niemieckich, nazwiskiem von Demning w ostatnich dniach napadł na trzech członków międzyaljanckiej komisji plebiscytowej w Gliwcach na Górnym Śląsku i poranił ich ciężko.

Ta sama wiadomość dodaje, że napastnik został podczas bójki zastrzelony przez jednego z członków międzyaljanckiej komisji plebiscytowej..

KALENDARZYK — ZABAW —

10 **Kwietnia** — Komitet Złączonych Towarzystw Żeńskich niesienia pomocy Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi i Towarzystwo Św. Alojzego urządza zabawę w Domu Narodowym, o godzinie 6:30 WIECZOREM

15 **Kwietnia** — Bal Towarzystwa „Moniuszko" w Domu Narodowym, w South Brooklynie.

7 **Maja** — Polska Szkoła Techniczna — zakończenie roku i bal w Domu Narodowym — 19-23 St. Marks Pl., N. Y.

21 **Maja**—Zabawa Sokola urządzona przez gniazdo No. 7 w Domu Narodowym.

26 **Czerwca** — Wielki Doroczny Piknik połączonych towarzystw: „Echo", „Moniuszko" i „Gwiazda Wolności" w Manhattan Casino, przy West 155ej ulicy.

24 **Września** — przedstawienie i bal Ligi Kobiet.

5 **Listopada** — Roczna Zabawa T-wa Sokół, gniazdo No. 7, w Domu Narodowym.

Wróć do Ojczyzny w Najlepszym Stanie

Wracając do Polski po latach spędzonych w obcym i szerokim świecie— OBOWIĄZKIEM KAŻDEGO JEST — Powrócić do **Ojczyzny** w jaknajzdrowszym stanie, aby zaraz na wstępie przynieść jej jaknajwiększą korzyść moralną, fizyczną i umysłową. CZŁOWIEK STERANY NA ZDROWIU — przybywający do **Ojczyzny** nie jest dla niej pomocą, ale CIĘŻAREM, jakiego obecnie nasza POLSKA w zaraniu swego odrodzenia nie może i nie powinna ponosić.

ZAPAMIĘTAJ TEN OBRAZEK, BYŚ WIEDZIAŁ JAK WYGLĄDA PRAWDZIWE "KALWARYJSKIE" WINO LECZNICZE.

DLA TEGO KAŻDY Z POWRACAJĄCYCH dbać winien o to, aby powracając, zdrowie jego znajdowało się w jaknajlepszym stanie.

MORSKA CHOROBA

którą każdy z powracających MUSI PRZECHODZIĆ, — ODBIERA ZDROWIE. Morska Choroba, jakkolwiek nie jest niebezpieczna, pozbawia narazie siłę i zdrowie każdego, kto ją przechodzi. Trzeba po powrocie na łono Ojczyzny zwolna, stopniowo przychodzić do siebie. To znaczy, że każdy po przebyciu MORSKIEJ CHOROBY, staje się narazie niezdolnym do niczego, zanim po upływie mniejszego lub większego czasu nie przyjdzie do siebie.

Należy się zabezpieczyć przeciw temu. Należy się ustrzedz przed Morską Chorobą, Która pozbawia sił i zdrowia. Kalwaryjskie Wino Lecznicze jest jedynym w tym celu środkiem.

Kalwaryjskie Wino Lecznicze

OBOWIĄZKIEM każdego z tych-co wracają na łono Ojczyzny, zaopatrzyć się w kilka BUTELEK KALWARYJSKIEGO WINA LECZNICZEGO, które zapobiegnie CHOROBIE MORSKIEJ, a tem samem skutkom, jakie ona sprowadza, a w ten sposób wraca do OJCZYZNY —

W najlepszem zdrowiu, każdego, kto je zażywa na okręcie.

CENA BUTELKI $1.50.

6 Butelek $7.00 1 tuzin $14.00

Do nabycia we wszystkich lepszych aptekach, od agentów lub wprost od fabrykantów, adresując:

D. WRÓBLEWSKI & CO. OF AMERICA, INC.
180 AVENUE C, róg 11 ulicy, NEW YORK, N. Y.

Bayonne, N. J.

NAJUCZCIWSZA I NAJLEPIEJ PROSPERUJĄCA AGENCJA KART OKRĘTOWYCH I WYSYŁKI PIENIĘDZY

ADOLPHA FRIEDMANNA

13 EAST 21 STREET

Sprzedaje karty okrętowe z kraju i do kraju na wszystkie linje i najlepsze okręty po cenach kompanicznych.

Wysyła pieniądze po kursie dziennym i takowe są wręczane w kraju w bardzo krótkim czasie.

BIURO NOTARJALNE.

Baczność Rodacy!

SWÓJ DO SWEGO!

mamy do sprzedania kilka ładnych i dobrych domów i farm w Stamford, Conn i okolicy. Zastanówcie się i pomyślcie, że wasz grosz ciężko zapracowany przyniesie największą i gwarantowaną korzyść w realności i wygodę waszym dzieciom i wam na starsze lata. Piszcie lub przyjedźcie do nas.

Józef Nosal Realty Co.
691 ATLANTIC ST.
STAMFORD, CONN.

JEDYNA

Polska Korporacja

REALNOŚCI w NEW YORKU

która sprzedaje, kupuje i wymienia LOTY, DOMY i FARMY i wszelkie tranzakcje w tych interesach załatwia jak najuczciwiej i z zupełną gwarancją prawną, co stwierdzić mogą liczni kostumerzy, którzy z tą Korporacją miel. stosunki. Interesowanych proszę zgłaszać się po wyjaśnienia do:

CZYŻEWSKI
Realty Corporation
Room 1532-1533 (15 piętro),
21 PARK ROW
New York City

MUSICIE UMIEĆ TAŃCZYĆ

Nie zwlekajcie. Nauczcie się natychmiast w starej i najlepszej polskiej szkole tańców

177 EAST 84-TH STR., róg 3ej Ave.

Zawsze otwarta. — Ceny umiarkowane

Mamy pięćdziesiąt doświadczonych nauczycielek.

Spróbójcie nowy

Ruffles

Zareg. marka handl. U. S. Pat. Off.

W nowej niebieskiej paczce.

Wszystkie patentowane części składowe, niszczące zarodki, nadal zachowano, a przyjemną delikatną perfumę dodano.

Ruffles, który jest skutecznym niszczycielem łupieża, oraz wykwintnym artykułem tualetowym do włosów, jest lubianym nawet przez osoby trudne do zadowolnienia.

65c. we wszystkich aptekach lub 75c. za dostawę pocztą wprost z laboratoryum.

Żądajcie tylko takie opakowanie. Uważajcie na markę handlową z KOTWICĄ

PATENTY

Nasi Registrowani Adwokaci Patentowi i Inżynierowie są zawsze gotowi do Waszych usług przy sporządzaniu rysunków, specyfikacji i kompletnej aplikacji o patent na Wasz wynalazek w Stanach Zjednoczonych.

Czy chcielibyście wiedzieć jak my prowadzimy sprawy patentowe! Piszcie jeszcze dziś a dostaniecie wszelkie informacje DARMO. Jeżeli macie model lub szkic Waszego wynalazku, przyślijcie do nas wraz opisem celem egzaminowania.

Zadowolenie gwarantowane przez

Manufacturers Patent Co
520 Fifth Ave., New York

Z. H. POLACHEK
Główny Inżynier

ROSALIE F. JANOER

Polska Kobieta-Adwokat

Interesuje się sprawami ludu pracującego. Daje informacje we wszystkich Cywilnych i Kryminalnych sprawach.— Główne Biuro:

1 Union Sq., róg 14ej ulicy

Wieczorami w domu

128 W. 13th St.

Telefon Stuyvesant 1553

DR. IZYDOR ARONS

SPECJALISTA CHORÓB KOBIECYCH

GODZINY:
12 do 2 p. p.
6 do 8 p. p.
oprócz niedziel

306 E. 15 ulica blisko 2ej Ave. New York City

Telefon 1686 Orchard
Cathedral 9466

EDWARD J. BERO, M. D.
LEKARZ

GODZINY:
1:30—2:30 po poł.
7—8 wieczór
11—1 niedziele

58—7th St. NEW YORK

Telefon: Orchard 1521

JÓZEF HALICKI, M. D.
LEKARZ

12—2 po poł.
6—8:30 wieczór
w niedzielę do godziny 2ej po poł.

311 E. 10th ST. NEW YORK

Telefon: Orchard 6352.

DR. S. M. KAUFMAN

Specjalista wewnętrznych i chronicznych chorób

111 E. 7th St. NEW YORK

(Obok kościoła św. Stanisława.)
Godziny: od 9 rano do 9 wieczorem.
W niedziele do 2 po południu.

Telefon: Dry Dock 9930

ADWOKACKIE POLSKIE BIURO

Załatwia wszelkie sprawy cywilne i kryminalne

POST & HORN

116 East 7th St. NEW YORK
Godziny biurowe od 9 r. do 8 w.

DZISIAJ KURS

za pocztowe przesyłki do Polski

740

POLSKICH MAREK ZA DOLARA

Żądaj nasz artykuł wyjaśniający pokrycie kosztów wysyłek

Przyjdź w górę miasta

Za 5 centów wydane na jazdę, zaoszczędzisz sobie kilka dolarów

Najstarszy Polsko-Amerykański BANKIER

S. DE VITA

2105 First Avenue
na rogu 108ej ulicy
NEW YORK, N. Y.

BANK ZAMKNIĘTY W NIEDZIELĘ

H. KARWAŃSKI

STROICIEL FORTEPIANÓW

Wykonuję wszelkie reperacje przy Fortepianach i Pianolach

681 Melrose Ave. Bronx, New York

NEW YORK AUTO SCHOOL

302 E. 14th Street, cor. 2nd Ave.

kurs automobilowy instrukcje remontu jazdy. Lajsens gwarantowany.

$35

Nauka po polsku.

DO SWEGO!

Zakupcie gustowny Fonograf polskiego wyrobu

Art Phonograph Decorating Co.

130 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

W sklepie naszym nabyć można najnowsze kuplety, monoligi i narodowe tańce, jakoteż rekordy amerykańskie. Zamówienia z prowincji szybko, a rzetelnie wypełniane. Sprzedajemy części do maszyn, dokonujemy reparacji tanio a dobrze. Przyjmujemy zamówienia na kurtyny, dekoracje teatralne, parawayn, malujemy portrety. Maszyny na spłaty. Katalog w druku. Zakupcie kilka rekordów i rolek fortepianowych.

TEL. DRY-DOCK 9401

M. REDLICH, P. RYDZEWSKI i J. SOWIŃSKI

CHAS KOSCHES 228 - 230 - 232 First Ave. róg 14ej ulicy, New York

SKŁAD MEBLI

$1 OTWIERA WASZE KONTO $1

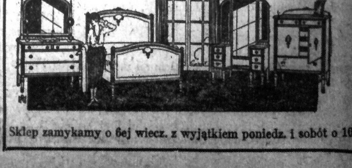

Sklep zamykamy o 6ej wiecz. z wyjątkiem poniedz. i sobót o 10

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Ustawa z dnia 17-go marca 1921 roku

(Dokończenie).

Jeżeli Senat postanowi projekt, uchwalony przez Sejm, zmienić lub odrzucić, powinien zapowiedzieć to Sejmowi w ciągu powyższych 30 dni, a najdalej w ciągu następnych dni 30 zwrócić Sejmowi z proponowanemi zmianami.

Jeżeli Sejm zmiany, przez Senat proponowane uchwali zwykłą większością, albo odrzuci większością jedenaście dwudziestych głosujących — Prezydent Rzeczypospolitej zarządzi ogłoszenie ustawy w brzmieniu, ustalonem ponowną uchwałą Sejmu.

ARTYKUŁ 36. Senat składa się z członków:

1) Wybranych przez poszczególne województwa w głosowaniu powszechnem, tajnem, bezpośredniem, równem i stosunkowem. Każde województwo stanowi jeden okręg wyborczy, przyczem w stosunku do liczby mandatów sejmowych, na ilość mieszkańców, liczba mandatów do Senatu wynosi jedną czwartą część. Prawo wybierania do Senatu ma każdy wyborca do Sejmu, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył lat 30 i w dniu tym zamieszkuje w okręgu wyborczym przynajmniej od roku; nie tracą jednak prawa wyborczego świeżo osiedli koloniści, którzy opuścili poprzednie miejsce zamieszkania, korzystając z reformy rolnej; również nie tracą tego prawa robotnicy, którzy zmienili miejsce pobytu wskutek zmiany miejsca pracy oraz urzędnicy państwowi, przeniesieni służbowo. Prawo wybieralności ma każdy obywatel, posiadający prawo wybierania do Senatu nie wyłączając wojskowych w służbie czynnej, o ile z dniem ogłoszenia wyborów ukończył lat 40.

Kadencja Senatu rozpoczyna się i kończy z kadencją Sejmu.

Niłż nie może być jednocześnie członkiem Sejmu i Senatu.

ARTYKUŁ, 37. Postanowienia artykułów 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 30, 31, 32 i 33 stosują się odpowiednio także do Senatu, względnie jego członków.

ARTYKUŁ, 38. Żadna ustawa nie może stać w sprzeczności z niniejszą Konstytucją ani naruszać jej postanowień.

ROZDZIAŁ III.
WŁADZA WYKONAWCZA

ARTYKUŁ, 39. Prezydenta Rzeczypospolitej wybierają na lat siedm bezwzględną większością głosów Sejm i Senat, połączone w Zgromadzenie Narodowe. Zgromadzenie Narodowe zwołuje Prezydent Rzeczypospolitej w ostatnim kwartale siedmiolecia swego urzędowania.

Jeżeli zwołanie nie nastąpi na 30 dni przed upływem siedmiolecia, Sejm i Senat łączą się z samego prawa w Zgromadzenie Narodowe na zaproszenie Marszałka Sejmu i pod jego przewodnictwem.

ARTYKUŁ, 40. Jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej nie może sprawować urzędu, oraz w razie opróżnienia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej wskutek śmierci, zrzeczenia się lub innej przyczyny — zastępuje go marszałek Sejmu.

ARTYKUŁ, 41. W razie opróżnienia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej Sejm i Senat łączą się natychmiat na zaproszenie marszałka Sejmu i pod jego przewodnictwem — z samego prawa w Zgromadzenie Narodowe celem wyboru Prezydenta.

Gdyby Sejm był rozwiązany w chwili, gdy urząd Prezydenta Rzeczypospolitej jest opróżniony, marszałek Sejmu zarządzi niezwłocznie nowe wybory do Sejmu i Senatu.

ARTYKUŁ, 42. Jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej przez trzy miesiące nie sprawuje urzędu, marszałek zwoła niezwłocznie Sejm i podda jego uchwale, czy urząd Prezydenta Rzeczypospolitej należy uznać za opróżniony.

Uchwała, uznająca urząd za opróżniony, zapada większością trzech piątych głosów, w obecności przynajmniej połowy ustawowej, to jest ordynacją wyborczą ustalonej, liczby posłów.

ARTYKUŁ, 43. Prezydent Rzeczypospolitej sprawuje władzę wykonawczą przez odpowiedzialnych przed Sejmem ministrów i podległych im urzędników.

Każdy urzędnik Rzeczypospolitej musi podlegać ministrowi, który za jego działania odpowiada przed Sejmem.

Nominacje urzędników kancelarji cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej kontrasygnuje prezes Rady Ministórw i jest za ich działania odpowiedzialny przed Sejmem.

ARTYKUŁ, 44. Prez. Rzeczypospolitej podpisuje ustawy wraz z odpowiednimi ministrami i zarządza ogłoszenie ich w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej.

Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo celem wykonania ustaw i z powołaniem się na upoważnienie ustawowe, wydawać rozporządzenia wykonawcze, zarządzenia, rozkazy i zakazy i przeprowadzenie ich użyciem przymusu zapewnić.

Takież prawo w swoim zakresie działania mają ministrowie i władze im podległe.

Każdy akt rządowy Prezydenta Rzeczypospolitej wymaga dla swej ważności podpisu prezesa Rady Ministrów i właściwego ministra, którzy przez podpisanie aktu biorą zań odpowiedzialność.

ARTYKUŁ, 45. Prez. Rzeczypospolitej mianuje i odwołuje Prezesa Rady Ministrów, na jego wniosek mianuje i odwołuje ministrów, a na wniosek Rady Ministrów obsadza urzędy cywilne i wojskowe, zastrzeżone w ustawach.

ARTYKUŁ, 46. Prez. Rzeczypospolitej zarazem jest najwyższym zwierzchnikiem sił zbrojnych Państwa, nie może jednak sprawować naczelnego dowództwa w czasie wojny.

Naczelnego Wodza sił zbrojnych Państwa na wypadek mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów przedstawiony przez ministra spraw wojskowych, który za akty, związane z dowództwem w czasie wojny, jak i za wszelkie sprawy kierownictwa wojskowego — odpowiada przed Sejmem.

ARTYKUŁ, 47. Prawo darowania i złagodzenia kary, oraz darowania skutków zasądzenia karno-sądowego w poszczególnych wypadkach — przysługuje Prezydentowi Rzeczypospolitej.

Prezydent nie może stosować tego prawa do ministrów, zasądzonych na skutek postawienia ich w stan oskarżenia przez Sejm.

Amnestja może być udzielona tylko w drodze ustawodawczej.

ARTYKUŁ, 48. Prez. Rzeczypospolitej reprezentuje Państwo na zewnątrz, przyjmuje przedstawicieli dyplomatycznych państw obcych i wysyła przedstawicieli dyplomatycznych Państwa Polskiego do państw obcych.

ARTYKUŁ, 49. Prez. Rzeczypospolitej zawiera umowy z innemi państwami i podaje je do wiadomości Sejmu.

Umowy handlowe i celne oraz umowy, które stale obciążają pod względem finansowym Państwo, albo zawierają przepisy prawne, obowiązujące obywateli, albo też wprowadzają zmianę granic Państwa, a także przymierza — wymagają zgody Sejmu.

ARTYKUŁ, 50. Prez. Rzeczypospolitej może wypowiedzieć wojnę i zawrzeć pokój tylko za uprzednią zgodą Sejmu.

ARTYKUŁ, 51. Za czynności urzędowe Prezydent Rzeczypospolitej nie jest odpowiedzialny ani parlamentarnie, ani cywilnie.

Za zdradę kraju, pogwałcenie Konstytucji lub przestępstwa karne — Prezydent Rzeczypospolitej może być pociągnięty do odpowiedzialności tylko przez Sejm uchwałą, powziętą większością trzech piątych głosów, przy obecności conajmniej połowy ustawowej liczby posłów. Sprawę rozpatruje i wyrok wydaje Trybunał Stanu według postanowień osobnej ustawy. Z chwilą postawienia w stan oskarżenia przed Trybunałem Stanu — Prezydent Rzeczypospolitej jest zawieszony w urzędowaniu.

ARTYKUŁ, 52. Prez. Rzeczypospolitej otrzymuje uposażenie według przepisów osobnej ustawy.

ARTYKUŁ 53. Prezydent Rzeczypospolitej nie może piastować żadnego inego urzędu, ani należeć do składu Sejmu lub Senatu.

ARTYKUŁ, 54. Przed objęciem urzędu Prezydent Rzeczypospolitej składa przysięgę w Zgromadzeniu Narodowem następującej treści:

„Przysięgam Bogu Wszechmocnemu, w Trójcy Świętej Jedynemu i ślubuję Tobie Narodzie Polski, na urzędzie Prezydenta Rzeczypospolitej, który obejmuję: praw Rzeczypospolitej, a przedewszystkiem Ustawy Konstytucyjnej święcie przestrzegać i bronić; dobru powszechnemu Narodu ze wszytkich sił wiernie służyć; wszelkie niebezpieczeństwo od Państwa czujnie odwracać; godności imienia polskiego strzedz niezachwianie; sprawiedliwość względem wszystkich bez różnicy obywateli za pierwszą sobie mieć cnotę; obowiązkom urzędu i służby poświęcić się nierozdzielnie. Tak mi dopomóż Bóg i Święta Syna Jego Męka. Amen.

ARTYKUŁ, 55. Ministrowie tworzą Radę Ministrów pod przewodnictwem prezesa Rady Ministrów.

ARTYKUŁ, 56. Rada Ministrów ponosi solidarną odpowiedzialność konstytucyjną i parlamentarną za ogólny kierunek działalności rządu.

Pozatem ponoszą ją ministrowie oddzielnie, każdy w swoim zakresie, za działalność w urzędzie, a to zarówno za zgodność tej działalności z Konstytucją i innemi ustawami Państwa, za działanie podległych organów administracyjnych, jak i za kierunek swej polityki.

ARTYKUŁ, 57. W tymże samym zakresie obowiązuje ministrów solidarna i indywidualna odpowiedzialność za akty rządowe Prezydenta Rzeczypospolitej.

ARTYKUŁ, 58. Do odpowiedzialności parlamentarnej pociąga ministrów Sejm zwyczajną większością. Rada Ministrów i każdy minister z osobna ustępuje na żądanie Sejmu.

ARTYKUŁ, 59. Konstytucyjną odpowiedzialność ministrów i sposób jej urzeczywistnienia określi osobna komisja.

Uchwała, stawiająca ministra w stan oskarżenia, musi być powzięta w obecności conajmniej ustawowej liczby posłów większością trzech piątych oddanych głosów.

Rozpoznanie sprawy i wydanie wyroku należy do Trybunału Stanu. Minister nie może uchylić się od odpowiedzialności konstytucyjnej przez zrzeczenie się urzędu. Z chwilą postawienia w stan oskarżenia minister jest zawieszony w urzędowaniu.

ARTYKUŁ 60. Ministrowie i delegowani przez nich urzędnicy mają prawo brać udział w posiedzeniach sejmowych i przemawiać poza koleją mówców, zapisanych do głosu; w głosowaniach mogą brać udział o ile są posłami.

ARTYKUŁ, 61. Ministrowie nie mogą piastować żadnego innego urzędu, ani uczestniczyć w zarządzie i władzach kontrolujących towarzystw i instytucji, na zysk obliczonych.

ARTYKUŁ, 62. Jeżeli urząd ministra sprawuje tymczasowy kierownik ministerjum, odnoszą się do niego wszelkie przepisy o urzędzie ministra.

Prezes Rady Ministrów w razie potrzeby porucza swoje zastępstwo jednemu z ministrów.

ARTYKUŁ., 63. Liczbę, zakres działania i wzajemny stosunek ministrów, jak również kompetencje Rady Ministrów określi osobna ustawa.

ARTYKUŁ, 64. Trybunał Stanu składa się z pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, jako przewodniczącego, oraz dwunastu członków, których wybierają z poza swego grona: ośmiu Sejm i czterech Senat.

Członkami Trybunału Stanu mogą być wybrane osoby, nie piastujące żadnego urzędu państwowego i używające pełni praw obywatelskich.

Wybory członków Trybunału Stanu dokonywują Sejm i Senat natychmiast po ukonstytuowaniu się na cały okres kadencji sejmowej.

ARTYKUŁ, 65. Dla celów administracyjnych Państwo Polskie podzielone będzie w drodze ustawodawczej na województwa, powiaty i gminy miejskie i wiejskie, które będą równocześnie jednostkami samorządu terytorjalnego.

Jednostki samorządowe mogą się łączyć w związki dla przeprowadzenia zadań, wchodzących w zakres samorządu.

Związki takie mogą otrzymywać charakter publiczno-prawny tylko na podstawie osobnej ustawy.

ARTYKUŁ, 66. W organizacji administracji państwowej przeprowadzona będzie zasada dekoncentracji, przy możliwem zespoleniu organów administracji państwowej w poszczególnych jednostkach terytorjalnych — w jednym urzędzie pod jednym zwierzchnikiem, oraz zasada udziału obywateli, powołanych drogą wyborów w wykonaniu zadań tych urzędów w granicach, określonych ustawami.

ARTYKUŁ, 67, Prawo stanowienia w sprawach, należących do zakresu działania samorządu, przysługuje radom obieralnym. Czynności wykonawcze samorządu wojewódzkiego i powiatowego należy do organów, utworzonych na zasadzie zespolenia kolegjów, obieranych przez ciała reprezentacyjne, z przedstawicielami państwowych władz administracyjnych i pod ich przewodnictwem.

ARTYKUŁ, 68. Obok samorządu terytorjalnego osobna ustawa powoła samorząd gospodarczy dla poszczególnych dziedzin życia gospodarczego, a mianowicie: Izby rolnicze, handlowe, przemysłowe, rzemieślnicze, pracy najemnej i inne, połączone z Naczelną Izbą Gospodarczą Rzeczypospolitej, których współpracę z władzami państwowemi w kierowaniu życiem gospodarczem i w zakresie zamierzeń ustawodawczych określą ustawy.

ARTYKUŁ, 69. Źródła dochodowe Państwa i samorządu będą ustawami ściśle rozgraniczone.

ARTYKUŁ 70. Państwo będzie sprawowało nadzór nad działalnością samorządu przez wydziały samorządu wyższego stopnia; nadzór ten mogą jednak ustawy przekazać częściowo sądownictwu administracyjnemu.

Wypadki, w których uchwały organów samorządu wymagać będą wyjątkowo zatwierdzenia przez organy samorządu wyższego stopnia lub przez ministerja, będą określone ustawami.

ARTYKUŁ, 71. Odwołanie od orzeczeń organów zarówno rządowych jak i samorządowych dopuszczone będzie tylko do jednej wyższej instancji, o ile ustawy nie przewidują w tym względzie wyjątków.

ARTYKUŁ, 72. Ustawy przeprowadzą zasadę, iż od karnych orzeczeń władz administracyjnych, zapadłych w pierwszej instancji, będzie przysługiwało stronom prawo odwołania się do właściwego sądu.

ARTYKUŁ, 73. Do orzeczeń o legalności aktów administracyjnych w zakresie administracji tak rządowej jak i samorządowej, powoła osobna ustawa sądownictwo administracyjne, oparte w swej organizacji na współdziałaniu czynnika obywatelskiego i sędziowskiego z Najwyższym Trybunałem Administracyjnym na czele.

ROZDZIAŁ IV.
SĄDOWNICTWO

ARTYKUŁ, 74. Sądy wymierzają sprawiedliwość w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

ARTYKUŁ, 75. Organizacja, zakres i sposób działania wszelkich sądów będą określone w drodze ustawodawczej.

ARTYKUŁ 76. Sędziów mianuje Prezydent Rzeczypospolitej, o ile ustawa nie zawiera innego postanowienia, jednakże sędziowie pokoju z reguły wybierani są przez ludność.

Urząd sędziowski może objąć komisja odpowiadająca warunkom przez prawo wymaganym.

ARTYKUŁ 77. Sędziowie są w sprawowaniu swego urzędu sędziowskiego niezawiśli i podlegają tylko ustawom.

Orzeczenia sądowe nie mogą być zmieniane ani przez władzę ustawodawczą, ani przez władzę wykonawczą.

ARTYKUŁ 78. Sędzia może być złożony z urzędu, zawieszony w urzędowaniu, przeniesiony na inne miejsce urzędowania lub w stan spoczynku wbrew swojej woli jedynie mocą orzeczenia sądowego i tylko w wypadkach, w ustawie przewidzianych.

Przepis ten nie dotyczy wypadku, gdy przeniesienie sędziego na inne miejsce lub w stan spoczynku jest wywołane zmianą w organizacji sądów, postanowioną w drodze ustawy.

ARTYKUŁ 79. Sędziowie nie mogą być pociągani do odpowiedzialności karnej ani pozbawieni wolności bez uprzedniej zgody wskazanego przez ustawę sądu, o ile nie są schwytani na gorącym uczynku, lecz i w tym wypadku może sąd zażądać niezwłocznie uwolnienia aresztowanego.

ARTYKUŁ 80. Odrębne stanowisko sędziów, ich prawa i obowiązki oraz uposażenie określi osobna ustawa.

ARTYKUŁ 81. Sądy nie mają prawa badania ważności ustaw, należycie ogłoszonych.

ARTYKUŁ, 82. Rozprawy przed sądem orzekającym, zarówno w sprawach cywilnych jak karnych, są jawne, o ile ustawy w tym względzie nie przewidują wyjątku.

ARTYKUŁ, 83. Do orzekania o zbrodniach zagrożonych cięższemi karami i o przestępstwach politycznych będą powołane sądy przysięgłych. Czyny, podlegające sądom przysięgłych, organizację tych sądów i tok postępowania — określą szczegółowe ustawy.

ARTYKUŁ, 84. Ustanawia się Sąd Najwyższy dla spraw sądowych, cywilnych i karnych.

ARTYKUŁ, 85. Organizację sądów wojskowych, ich właściwość, tok postępowania oraz prawa i obowiązki członków tych sądów określą osobne ustawy.

ARTYKUŁ, 86. Do rozstrzygania sporów o właściwość, między władzami administracyjnemi a sądami będzie powołany na mocy ustawy osobny Trybunał Kompetencyjny.

ROZDZIAŁ V.
POWSZECHNE OBOWIĄZKI I PRAWA OBYWATELSKIE

ARTYKUŁ, 87. Obywatel polski nie może być równocześnie obywatelem innego państwa.

ARTYKUŁ, 88. Obywatelstwo polskie nabywa się:

a) przez urodzenie z rodziców, mających obywatelstwo polskie;

b) przez nadanie obywatelstwa ze strony powołanej władzy państwowej.

Inne postanowienia co do obywatelstwa polskiego, jego nabycia oraz utraty określają osobne ustawy.

ARTYKUŁ, 89. Pierwszym obowiązkiem obywatela jest wierność dla Rzeczypospolitej Polskiej.

ARTYKUŁ, 90. Każdy obywatel ma obowiązek szanowania i przestrzegania Konstytucji Państwa i inych obowiązujących ustaw i rozporządzeń władz państwowych i samorządowych.

ARTYKUŁ, 91. Wszyscy obywatele są obowiązani do służby wojskowej. Rodzaj i sposób, porządek i czas trwania służby, zwolnienie od tego obowiązku oraz wszelkie świadczenia na cele wojskowe będą określone w drodze ustawodawczej.

ARTYKUŁ, 92. Wszyscy obywatele mają obowiązek ponosić wszelkie ciężary i świadczenia publiczne, ustanowione na podstawie ustaw.

ARTYKUŁ, 93. Wszyscy obywatele są obowiązani szanować władzę prawowitą i ułatwiać spełnianie jej zadań oraz sumiennie pełnić obowiązki publiczne, do jakich powoła ich naród lub właściwa władza.

ARTYKUŁ, 94. Obywatele mają obowiązek wychowania swoich dzieci na prawych obywateli Ojczyzny i zapewnienia im conajmniej początkowego wykształcenia.

Obowiązek ten określi bliżej osobna ustawa.

ARTYKUŁ, 95. Rzeczpospolita Polska zapewnia na swoim obszarze pełną ochronę życia, wolności i mienia wszystkim bez różnicy pochodzenia, narodowości, języka, rasy lub religji.

Cudzoziemcy używają pod warunkami wzajemności, równych praw z obywatelami Państwa Polskiego, oraz mają równe z nimi obowiązki, o ile ustawy wyraźnie nie wymagają obywatelstwa polskiego.

ARTYKUŁ, 96. Wszyscy obywatele są równi wobec prawa. Urzędy publiczne są w równej mierze dla wszystkich dostępne, na warunkach, o tem przepisanych.

Rzeczpospolita Polska nie uznaje przywilejów rodowych ani stanowych, jak również żadnych herbów, tytułów rodowych i innych, z wyjątkiem naukowych, urzędowych i zawodowych. Obywatelowi Rzeczypospolitej nie wolno przyjmować bez zezwolenia Prezydenta Rzeczypospolitej, tytułów ani orderów cudzoziemskich.

ARTYKUŁ 97, Ograniczenia wolności osobistej, zwłaszcza rewizja osobista i aresztowanie, dopuszczalne są tylko w wypadkach, prawem przepisanych i w sposób, określony ustawami, na podstawie polecenia władz sądowych.

O ileby polecenie sądowe nie mogło być wydane natychmiast, powinno być doręczone najpóźniej w ciągu 48 godzin z podaniem przyczyn rewizji lub aresztowania.

Aresztowani, którym w przeciągu 48 godzin nie podano na piśmie z podpisem władz sądowych przyczyny aresztowania, odzyskują niezwłocznie wolność.

Ustawy określają środki przymusowe, przysługujące władzom administracyjnym dla przeprowadzenia ich zarządzeń.

ARTYKUŁ 98. Nikt nie może być pozbawiony sądu, któremu z prawa podlega. Sądy wyjątkowe są dopuszczalne tylko w wypadkach, oznaczonych ustawami, wydanemi przed popełnieniem czynu karygodnego. Ściganie obywatela i wymierzanie kary jest dopuszczalne tylko na zasadzie obowiązującej ustawy.

Kary połączone z udręczeniami fizycznemi są niedozwolone i nikt takim karom podlegać nie może.

Żadna ustawa nie może zamykać obywatelowi drogi sądowej dla dochodzenia krzywdy i straty.

ARTYKUŁ 99. Rzeczpospolita Polska uznaje wszelką własność, czy to osobistą poszczególnych obywateli, czy to zbiorową związków obywateli, instytucji, ciał samorządnych i wreszcie samego Państwa, jako jedną z najważniejszych podstaw ustroju społecznego i porządku prawnego, oraz poręcza wszystkim mieszkańcom, instytucjom i społecznościom ochronę ich mienia, a dopuszcza tylko w wypadkach, ustawą przewidzianych, zniesienie lub ograniczenie własności, czy to osobistej, czy to zbiorowej, ze względów wyższej użyteczności, za odszkodowaniem. Tylko ustawa może postanowić, jakie dobra i w jakim zakresie, ze względu na pożytek ogółu, mają stanowić wyłącznie własność Państwa, oraz o ile prawa obywateli i ich prawnie uznanych związków do swobodnego użytkowania ziemi, wód, minerałów i innych skarbów przyrody — mogą, ze względów publicznych, doznać ograniczenia.

Ziemia, jako jeden z najważniejszych czynników bytu narodu i Państwa, nie może być przedmiotem nieograniczonego obrotu. Ustawy określą przysługujące Państwu prawo przymusowego wykupu ziemi, oraz regulowania obrotu ziemią, przy uwzględnieniu zasady, że ustrój rolny Rzeczypospolitej Polskiej ma się opierać na zdolnych do prawidłowej wytwórczości i stanowiących osobistą własność gospodarstw rolnych.

ARTYKUŁ 100. Mieszkanie obywatela jest nietykalne. Naruszenie tego prawa przez wejście do mieszkania, rewizję domową i zajęcie papierów lub ruchomości, poza koniecznością wykonania zarządzeń administracyjnych, opartych na wyraźnem upoważnieniu ustawowem, może nastąpić tylko na polecenie władz sądowych, w sposób i w wypadkach, ustawą przepisanych.

ARTYKUŁ 101. Każdy obywatel ma wolność obrania sobie na obszarze Państwa miejsca zamieszkania i pobytu, przesiedlania się i wychodźtwa, niemniej wolność wyboru zajęcia i zarobkowania oraz przenoszenia swej własności.

Ograniczenie tych praw może wprowadzić tylko ustawa.

ARTYKUŁ 102. Praca, jako główna podstawa bogactwa Rzeczypospolitej, pozostawać ma pod szczególną ochroną Państwa.

Każdy obywatel ma prawo do opieki Państwa nad jego pracą, a w razie braku pracy, choroby, nieszczęśliwego wypadku niedołęstwa — do ubezpieczenia społecznego, które ustali osobna ustawa.

Państwo ma obowiązek udostępniania także opieki moralnej i pociechy religijnej obywatelom, którymi się bezpośrednio opiekuje w zakładach publicznych, jak: zakłady wychowawcze, koszary, szpitale, więzienia, przytułki.

ARTYKUŁ 103. Dzieci bez dostatecznej opieki rodzicielskiej, zaniedbane pod względem wychowawczym — mają prawo do opieki i pomocy Państwa w zakresie oznaczonym ustawą.

Odjęcie rodzicom władzy nad dzieckiem może nastąpić tylko w drodze orzeczenia sądowego.

Osobne ustawy normują opiekę macierzyństwa. Praca zarobkowa dzieci niżej lat 15-tu, praca nocna kobiet i robotników młodocianych w gałęziach przemysłu, szkodliwych dla ich zdrowia, jest zakazana.

Stałe zatrudnienie pracą zarobkową dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, jest zakazane.

ARTYKUŁ 104. Każdy obywatel ma prawo swobodnego wyrażania swoich myśli i przekonań, o ile przez to nie narusza przepisów prawa.

ARTYKUŁ 105. Poręcza się wolność prasy. Nie może być wprowadzona cenzura, ani system koncesyjny na wydawanie druków. Nie może być odjęty dziennikom i drukom krajowym debit pocztowy, ani ograniczone ich rozpowszechnienie na obszarze Rzeczypospolitej.

Ustawa osobna określi odpowiedzialność za nadużycie tej wolności.

ARTYKUŁ 106. Tajemnica listów i innej korespondencji może być naruszona tylko w wypadkach, prawem przewidzianych.

ARTYKUŁ 107. Obywatele mają prawo wnosić pojedyńczo lub zbiorowo petycje do wszelkich ciał reprezentacyjnych i władz publicznych, państwowych i samorządowych.

ARTYKUŁ 108. Obywatele mają prawo koalicji, zgromadzania się i zawiązywania stowarzyszeń i związków.

Wykonanie tych praw określają ustawy.

ARTYKUŁ 109. Każdy obywatel ma prawo zachowania swej narodowości i pielęgnowania swo jej mowy i właściwości narodowych.

Osobne ustawy państwowe zabezpieczą mniejszościom w Państwie Polskiem pełny i swobodny rozwój ich właściwości narodowościowych przy pomocy autonomicznych związków mniejszości o charakterze publiczno - prawnym, w obrębie związków samorządu powszechnego.

Państwo będzie miało w stosunku do ich działności prawo kontroli oraz uzupełnienia w razie potrzeby ich środków finansowych.

ARTYKUŁ 110. Obywatele polscy, należący do mniejszości narodowościowych, wyznaniowych lub językowych, mają równe z innymi obywatelami prawo zakładania, nadzoru i zawiadywania swoim własnym kosztem zakładów dobroczynnych, religijnych i społecznych, szkół i innych zakładów wychowawczych, oraz używania w nich swobodnie swojej mowy i wykonywania przepisów swej religji.

ARTYKUŁ 111. Wszystkim obywatelom poręcza się wolność sumienia i wyznania. Żaden obywatel nie może być z powodu swego wyznania i przekonań religijnych ograniczony w prawach, przysługujących innym obywatelom.

Wszyscy mieszkańcy Państwa Polskiego mają prawo wolnego wyznawania zarówno publicznie jak prywatnie swej wiary i wykonywania przepisów swej religji lub obrządków, o ile to nie sprzeciwia się porządkowi publicznemu, ani obyczajności publicznej.

ARTYKUŁ 112. Wolności wyznania nie wolno używać w sposób przeciwny ustawom. — Nikt nie może uchylać się od spełnienia obowiązków publicznych z powodu swoich wierzeń religijnych. Nikt nie może być zmuszony do udziału w czynnościach lub obrządkach religijnych, o ile nie podlega władzy rodzicielskiej lub opiekuńczej.

ARTYKUŁ 113. Każdy związek religijny, uznany przez Państwo, ma prawo urządzać zbiorowe i publiczne nabożeństwa, może samodzielnie prowadzić swe sprawy wewnętrzne, może posiadać i nabywać majątek ruchomy i nieruchomy, zarządzać nim i rozporządzać, pozostaje w posiadaniu i używaniu swoich fundacji i funduszów, tudzież zakładów dla celów wyznaniowych, naukowych i dobroczynnych. Żaden związek religijny jednak nie może stawać w sprzeczności z ustawami Państwa.

ARTYKUŁ 114. Wyznanie rzymsko - katolickie będzie wyznaniem przeważającej większości narodu, zajmuje w Państwie naczelne stanowisko wśród równouprawnionych wyznań.

Kościół rzymsko - katolicki rządzi się własnemi prawami. Stosunek Państwa do Kościoła będzie określony na podstawie układu ze Stolicą Apostolską, który podlega ratyfikacji przez Sejm.

ARTYKUŁ 115. Kościoły mniejszości religijnych i inne prawnie uznane związki religijne rządzą się same własnemi ustawami, których uznania Państwo nie odmówi, o ile nie zawierają postanowień sprzecznych z prawem.

Stosunek Państwa do tych Kościołów i wyznań będzie ustalony w drodze ustawowej po porozumieniu się z ich prawnemi reprezentacjami.

ARTYKUŁ 116. Uznanie nowego lub dotąd prawnie nieuznanego wyznania nie będzie odmówione związkom religijnym, których urządzenia, nauka i ustrój nie są przeciwne porządkowi publicznemu ani obyczajności publicznej.

(Dokończenie na str. 5ej)

ELJAN

JAK ODŁAMANA GAŁĄŹ

(Ciąg dalszy)

III.

Ale choroba nie była jeszcze zupełnie zwalczona. Nazajutrz odezwała się osłabieniem tak wielkiem, że okazało się rzeczą niemożliwią wstać i ubrać się. Na szczęście wśród letników głuszyńskich był i lekarz. Ten zajął się Szymonem, Skazał go na leżenie w łóżku na forsowne odżywianie, na bezwzględny spokój, — Drzwi od jego balkonu jak najszerzej otworzył, aby i w dzień i w nocy ożywcze powietrze wiejskie działało i nosiło siłę swą i słodycz.

Szymon nie opierał się. Znowu ogarnęła go obojętność i znużenie takie, że nawet wyciągnięcie ręki z pod kołdry i podniesienie do ust podawanej szklanki wydawało mu się pracą olbrzymią. Leżał więc nieruchomy wśród białej pościeli, drzemiąc prawie dzień cały, a nad oknem jego ćwierkały jaskółki w gniazdach, a z grządek na dole dolatywał zapach lewkonji.

Aż po tygodniu takiego leżenia uczuł się nagle zdrów i silny. I wchodzący z rana lekarz zastał go przy umywalni, oblewającego plecy, pierś i ramiona wielkiemi strugami zimnej wody.

— O! a któż to pozwolił? — zaśmiał się doktór.

— Przepraszam. Ale nie mogłem wytrzymać — rzekł Szymon. — Dziś obudziłem się z tem uczuciem, że muszę wstać, ruszać się, biegać, krzyczeć. A woda w miednicy tak mnie do siebie ciągnęła, ciągnęła! — Mówiąc to, podnosił do góry głowę, pokrytą czarnym, krótko ostrzyżonym włosem i wystawiał naprzód młodą pierś, błyszczącą jeszcze kropelkami wody.

— To i dobrze, spodziewałem się tego. — Doktór był zadowolony. — Ale jeszcze przez kilka dni — dodał — trzeba być ostrożnym i nerwy szanować. Nie wdawaj się ksiądz z towarzystwem, bo jak zaczną gadać, to i w głowie się przewraca. Książek też tymczasem żadnych. Ot tak, pospacerować trochę, posiedzieć pod drzewami, ale bez wrażeń, bez żadnych wrażeń, cicho, spokojnie...

I tak we dwa tygodnie dopiero po swym przyjeździe do Głuszyna ks. Szymon zapoznał się z całem towarzystwem.

Przed obiadem przedstawiła go pani Głuszyńska zebranej na werandzie gromadzie gości, jako: „naszego rekonwalescenta". Mnóstwo rąk wyciągnęło się do niego z powitaniem, ujrzał mnóstwo twarzy nieznanych, sumiaste wąsy, błyszczące guziki mundurów studenckich, jasne suknie pań, warkocze podlotków. Ten i ów zapytał o zdrowie, wyraził radość z polepszenia. I wszyscy przeszli do ogromnej sali jadalnej.

Pałac głuszyński, budowany przez jakiegoś pradziada dzisiejszych dziedziców, choć mocno już zrujnowany i wielu przeróbkami zepsuty, nosił jeszcze ślady dawnej wspaniałości. Freski, stiuki, prześliczne gipsatury zdobiły ściany i sufity. Posadzki były dobierane z rzadkich i cennych materjałów drzewnych. Kominki marmurowe, a nad nimi wielkie zwierciadła lub płaskorzeźby. Meble, prześliczne kiedyś, najwięcej ucierpiały i niewiele z dawniejszych służyć mogło do użytku. Zastąpiono je z biegiem czasu tanimi i brzydkimi wyrobami dzisiejszymi — i ze sklepień malowanych boginie i amory patrzeć musiały teraz na wiedeńskie krzesełka i na kanapy tandetne. Pani Głuszyńska, postanowiwszy ratować interesy majątkowe, które mąż jej zaniedbywał z iście pańską nanszalancją, wpadła na myśl zużytkowania niepotrzebnych murów pałacowych, a także i produktów olbrzymiego ogrodu i gospodarstwa kobiecego, zakładając płatne letnisko. Wiedziała dobrze, ile pracy i trudu własnego włożyć w to będzie musiała.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

WYKAZ OFIAR

KONSULATU GENERALNEGO NA CELE RÓŻNE, ZA CZAS OD 16 LUTEGO DO 18 MARCA, 1921.

White Eagle Provision Co., New Haven, Conn., c|o P. Kalinowski, 813 State St., na głodne dzieci polskie	14.62
Tow. św. Stanisława, New Haven, Conn. c|o K. Laszewski, 1 St., na plebiscyt G. Śląska	38.00
na głodne dzieci w Polsce	25.00
Tow. M. B. Tuchowskiej, Avoca, Pa. c|o M. Wiecław, 240 Church St., na fundusz plebiscytowy G. Śląska	16.00
Zebrał Ziółkowski Jan, 141 Washington St. New York City, na plebiscyt G. Śląska	30.00
Z wiecu Polsko Am. Żeglugi Mount Carmel, Pa., c|o L. Oskierko na plebiscyt Górnośląski	45.20
Kom. Om. w Pittsfield, Mass, c|o W. Komorowski, 19 Belair Ave. na plebiscyt Górnośląski	54.15
Tow. Gwardji Tad. Kościuszki na Czerwony Krzyż....	66.00
Dzieci Tow. Gwardji Tad. Kościuszki na głodne dzieci	17.00
Tow. Króla St. Bateorego w Union City, Conn., c|o B. B. Spryszeński, na głodne dzieci	6.30
Zjed. Polsko-Nar. 142 Grand St., Brooklyn, N. Y. na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	414.49
Tow. Kościelne, północnej dz. w New Bedford, Mass., c|o A. Tracz, na plebiscyt Górnego Ślącka	30.70
Tow. Króla Kazimierza W., Gr. 2096 Z.N.P. w Chester, Pa., c|o Jan Miazga, 621 E. 4 St., na fund. G. Śląska	56.50
Tow. Henryka Dąbrowskiego, Gr. 536 Z.N.P. w New Bedford, Mass., c|o Fr. Gawłowicz, 131 Cedar Grove, na fundusz Plebiscytowy Górnego Śląska	25.00
Tow. Techników i Handlowców, 33 West 39 St. N. Y. C. na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	150.00
Maciołek Fr. 34 Convent Ave., N. Y. C. naGórny śląk	2.00
Tow. Sokół Polski, Gn. No. 7 New York City, na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	45.00
Tow. Brat. Pom. Św. Stanisława w Brooklynie, N. Y. c|o K. Jaźwiński, na fundusz plebiscytowy G. Śląska	13.37
Członkowie Tow. św. Piotra i Pawła gr. 29 Z. N. P. w Brooklynie, N. Y. na fundusz plebisc. G. Śląska...	10.00
Dobrski A., na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	2.00
Grodzki St., 164 Sussex St. Jersey City na plebisc. G. Śl.	5.00
Gontarewicz Tomasz, 1519 E. Moyameryk Ave., Phila. Pa. na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	2.00
Tow. Ułanów Pol. gr. 1008 Z.N.P. w Ansonia, Conn., c|o St. Keller, 12 Union St., na plebiscyt Górnego Śląska	25.00
Tow. Sokół Polski, gn. 212 w Ansonia Conn., c|o S. F. Keller, 12 Union St. na plebiscyt Górnego Śląska ..	50.00
Z wiecu z 13-go lutego, w Ansonia, Conn, c|o St. Keller, 12 Union St., na plebiscyt Górnego Śląska	40.54
Tow. Polonia, gr. 30 Z.N.P. New York City, c|o Betliński, 110 E. 7 St. na plebiscyt Górnego Śląska	22.00
Komitet Górnośląski, 19—23 St. Marks Pl., New York C. na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	259.25
Wyminko J., 580 Courtlandt Ave., N.Y.C., na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	2.00
Stow. Mech. Polskich w Brooklynie, N. Y. z wiecu kap. Bandrowskiego na plebiscyt Górnego Śląska	83.45
Zebrała Gordon Walentyna, 528 E. 120 St., N.Y.C., na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	1.50
Zebrane przez Obywateli w Passaic, N. J. c|o K. Silski na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	403.44
Tow. Mech. Pol. w Schenectady, N. Y. c|o Bednarowski, na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	59.50
Dobrski A. P. na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	2.00
Jaźwiński K. na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	3.00
Tow. Króla Jana Sobieskiego, g. 557 Z.N.P., Wilkes-Bare, Pa., c|o Stelmach J. 147 Kent Lane, na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	10.00
Zebrał Budzyński W., Mocanaqua, Pa., na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	4.00
Z wiecu Kom. Ob., Kółka Polski, Ligi Państk. w Stamford, Conn., c|o Dejewski St., 37 Manhattan St., na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	300.00
Drega J., Rockfall, Conn, na plebiscyt Górnego Śląska	2.00
Zebrał Łuszczarz J., 175 Mecker Ave., Brooklyn, N. Y., na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	10.00
Boguszewski J., 22 Watson St., Paterson, N. J. na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	1.00
Bryszkowski M. New York City, na plebiscyt G. Śląska	2.00
Kom. Odcz. Zł. Tow. w Brooklynie, N. Y. c|o J. Kowalski, na fundusz plebiscytowy Górnego Śląska	17.65
Liga Państwowców, 19-23, St. Marks Place, New York, City, na Skarb Narodowy	51.00
Grupa 329 Z.N.P., w Brockton, Mass, c|o A. W. Mazurkiewicz, 622 N. Main St., na tytoń dla żołnierzy	10.30

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Z FILADELFJI

BACZNOŚĆ POŁUDNIOWA STRONA MIASTA FILADELFJI!

ODBĘDZIE SIĘ

WIELKI WIEC

KOMITETU OBRONY NARODOWEJ

w Poniedziałek, dnia 11-go Kwietnia, o godz. 7:30 wieczór, w Hali Litewskiej

RÓG MOYOMENSING I CHRISTIAN ULIC,

Na którym będzie przemawiał redaktor „Nowego Świata" z New Yorku obyw. A. KORONA i ob. J. Z. Dodatko z Filadelfji.

Pokładamy nadzieję, że południowa strona miasta stawi się gremjalnie, gdyż będą omawiane sprawy ważne, które każdego prawego obywatela Polski obchodzić powinny.

WSTĘP WOLNY. KOMITET.

PAN SOWIŃSKI JEST ZUPEŁNIE ZDRÓW UMUSŁOWO

Przed tygodniem w dziale filadelfijskim podaliśmy za prasą buffaloską wiadomość, że p. T. Sowiński, artysta dramatyczny z Buffalo, znajduje się w szpitalu pod obserwacją lekarską, jako zdradzający umysłową chorobę.

Z powodu tej notatki otrzymaliśmy list od pani A. Sowińskiej, żony artysty, również artystki dramatycznej, zamieszkałej pn. 768 Filmore Ave., Buffalo, N. Y., w którym pani Sowińska stanowczo zaprzecza tej wiadomości, natomiast komunikuje, że mąż był rzeczywiście w szpitalu, ale poszedł tam w rezultacie wypadku, w którym został potłuczony przez tramwaj elektryczny i obecnie prowadzi proces z kompanją tramwajową.

P. U. L.

Polski Uniwersytet Ludowy w Filadelfji w niedzielę, dnia 10 kwietnia b. r. o godzinie 5ej po południu, w Domu Polskim, 211 Fairmount Ave., H. W. Chybowski da odczyt na temat: „Kościół jako czynnik w historji Polski".

Prosimy o liczne przybycie.

W. Gawrysiak, sekr.

P. S. L.

Do Szan. Członków i Sympatyków Polskiego Stronnictwa Ludowego

Zawiadamiamy niniejszem, że konferencja bardzo ważna szystkich kół Pol. Str. Ludowego w Phila. odbędzie się w niedzielę, dnia 10-tego kwietnia o godzinie 3ej po południu w Domu Polskim, 211 Fairmount Ave.

Wszyscy, którym dobro Polskiego Ludu na sercu leży, proszeni są o jaknajliczniejsze przybycie, aby endeków z ich klerem i innych pouczyć, że szachrować, kręcić, ustępować i cofać Polskę wstecz lud polski nie pozwoli! Wara im!

O jaknajliczniejsze przybycie uprasza zarząd P. S. L. z siedzibą w Domu Polskim.

W niedzielę, dnia 10 kwietnia, b. r. o godz. 7:30 wieczorem odbędzie się w kościele chrześcijańskim pn. 923 S. Front ul, wielka uroczystość przyjęcie chrztu świętego przez kilku członków przyjętych do naszego kościoła. Podczas tego obrzędu przemawiać będzie ks. E. Lipiński z Newarku, N. J. Ksiądz A. Czaplik, kaznodzieja miejscowy dokona ceremonji chrztu św.

Wstęp wolny.

Wszystkich serdecznie zapraszamy.

Komitet.

K. O. N.

Posiedzenie K. O. N. odbędzie się w niedzielę, 10-go kwietnia, w Domu Polskim, o godzinie 10 rano. Ważne sprawy. Wszyscy są proszeni o przybycie.

Nicetown

Posiedzenie członków P. S. L. „Wyzwolenie" odbędzie się w czwartek, dnia 14 kwietnia, w sali Pułaskiego, o godzinie 7:30 wieczorem.

Proszeni są wszyscy, interesujący się sprawą ludową.

M. Piątkowski, sekr.

MARSZRUTA KAPITANA KADEN-BANDROWSKIEGO

Wiece Stowarzyszenia Mechaników Polskich, na których przemawiać będzie znany polski literat, kapitan Juljusz Kaden-Bandrowski, na wiecach tych pokazywane będą ruchome obrazki (Moving pictures) z ostatniej wojny polsko-bolszewickiej.

KWIECIEŃ:

Niedziela 10 — Camden.
Poniedz. 11 — Wilmington.
Wtorek 12 — Elizabeth.
Wtorek 19 — Bronx.
Środa 20 — So. Brooklyn.
Czwartek 21 — Newark.
Piątek 22 — Wolny.
Sobota 23 — New Haven.
Niedziela 24 — Union City po poł., Waterbury wiecz.
Poniedziałek 25 — Terryville.
Wtorek 26 — New Britain.
Środa 27 — Hartford.
Czwartek 28 — Westfield.
Piątek 29 — Easthampton.
Sobota 30 — Wolny.

CZYTAJCIE I ROZPOWSZECHNIAJCIE „NOWY ŚWIAT"

SEIBERT'A
49 & 51 N. 8th Street
PHILADELPHIA, PA.
15,000 yardów „voile" wartości 50c yd., sprzedaje się po 15c yd.
5,000 yardów „organdie", sprzedaje się po .... 19c yd.
Wyprzedaż będzie trwała tak długo, aż wszystko będzie rozsprzedane.

FARMA NA WSI
90 akrów, 12 lasu, 5 pastwiska, strumyk, 12-pokojowy dom, duża stodoła, 20 szop, dobre budynki, ładny dom, niedaleko Delaware River i kolei, tylko $4,700.
NASH'S FARM AGENCY
PIPERSVILLE, PA.
BUCKS CO., PA.

FARMA, sklep, P. O., kuźnia, 43 akrów, 4 lasu, 3 pastwiska, dom o 17 pokojach i sklep, wielka stodoła, szopy itd., dobra droga, okolica, tanio, tylko $7,000. Zgłosić się: Nash's Farm Agency, Pipersville, Bucks County, Penna.

GAYETY THEATRE
8ma ul, poniżej Vine ul.
Philadelphia, Pa.
Najlepszy dom burlesku w mieście
40 chórzystek 40
Zapasy co piątek wieczór.
The Marry Mad Caps.

FARMY
domy na wsi do sprzedania
North Jersey Coast
Pisz po listę
FORUBETT FARM AGENCY
1006 Sunset Avenue
North Asbury Park, N. J.

CZY RADJUM NARESZCIE ODKRYJE NAM ZASŁONĘ TAJEMNICZĄ
Jeżeli jesteście chorzy a chcecie być zdrowi zawsze, piszcie po książkę która opisuje jak i dlaczego ten prawie nieznany i zadziwiający środek przynosi ulgę cierpiącym na reumatyzm, ból kulszowy, podagra, neuritis, neuralgja, chore nerwy, nieczystą krew, choroby żołądka, serca, płuca, wątroby, nerki i inne dolegliwości. Nosi się ten „Radio-Active Solar Pad" dniem i nocą. W ten sposób Promienie Radjum wchodzą do systemu, przyczyniając się do dobrej cyrkulacji, pozbawienia gnusności, wyrzucenia nieczystości i doprowadzenia nerwów i systemu do normalnego stanu—a zobaczycie że wkrótce będziecie powracali do zdrowia.
By wypróbować znakomite odżywiające i żywotne efekty tego środka, przyślemy wam na próbę z gwarancją zwrotu pieniędzy jeżeli całkowicie niezadowolnieni będziecie. Możecie wtedy sami osądzić wartość tego środka. Jakiekolwiek są wasze cierpienia, możecie spróbować NA NASZĄ ODPOWIEDZIALNOŚĆ.
Po bliższe szczegóły zgłoszcie się lub piszcie do: Dept. P, Radium Appliance Sales Co., 1626-28 Arch St., Pokój 40, Grand Fraternity Bldg., Philadelphia, Pa.

WIELKI WYBÓR
swetrów z czystej wełny, także włóczki wełnianej, pończoch i materjałów sportowych; najniższa cena w mieście.
JÓZEF HARTMAN
1633 Germantown Ave.
DIA 7112.

LIBERTY BONDS
$50, $100, $500, $1000
KUPUJEMY I SPRZEDAJEMY ZA GOTÓWKE
ISAAC STARR, JR. & CO.
N. E. Cor. 16th & Sansom
Członek Phila. Stock Exchange i N. Y. Cotton Exchange

THE HOME OPTICAL COMPANY
OPTOMETRYSCI I OKULISCI
104 North 10 Ul.
2 domy na północ od Arch ul.
Philadelphia, Pa.
Godziny: Dziennie od 10 rano do 7 w.
Telefon: Walnut 3921

Jeżeli masz zamiar kupić lub sprzedać interes, zgłoś się do
LIMOZAINE
Brokier
Prędko załatwi interes za ciebie; nie liczymy za zapisanie się. Nic się nie płaci aż po sprzedaży.
1011 Chestnut St., Phila, Pa.
Pokój 333.

Auto-Haemic Instytut
DR. GREISS
1435 Chestnut St.
FILADELFJA, PA.
Medyczny Dyrektor
Pokój 210-211, 2gie piętro
Specjalista w leczeniu chorób chronicznych
GODZINY:
Poniedziałek, środa i sobota od 9-ej do 8-ej
Wtorek, czwartek i piątek 9 do 6. Niedziela 10 do 2.

UWAGA
Do zewnętrznego malowania „Silicated" okrętowa farba, $2.50 za galon. Pakowane sześć 1-galonowe kany do jednego pudełka. Piszcie po próbki kolorów. Pelstring's Supply House, N.E. róg 11-ej i Fitswater Ul., Phila., Pa.

Samochody na publicznej licytacji
W sobotę każdego tygodnia będziemy sprzedawali na licytacji, w naszych miejscach, pn. 715 S. 3cia ul. i 710 S. American ul., różne wyroby drugorzędnych samochodów, troków i przyrządów do samochodów o 12 w południe punktualnie
W tym tygodniu następujące modele będą na sprzedaży: Overland, Dodges, Fords, Buicks, Chevrolets, Hudson i td.
Samochody są próbowane przy sprzedaży. Jeżeli macie co do sprzedania, przyślijcie nam a my dostaniemy wam najlepszą cenę za nie.
Samochody i troki bierzemy do sprzedaży prywatnie lub na licytacji. Liczymy umiarkowane komisowe.
SPEAR & RUSSELL, 715-21 S. 3rd St.
Spear & Russell
715-21 So. Third Street
Philadelphia, Pa.
(24)

BILETY OKRĘTOWE WPROST DO I Z GDAŃSKA i innych portów. CZEKI I PRZEKAZY.
posyłamy do wszystkich części świata.
Upoważniony agent. — Wszystkie Linje Okrętowe, przedstawicielem, Kompanji Turystów. — Zagraniczne czeki i przekazy. — Sprzedaję i kupuję zagraniczne pieniądze.
ARNOLD KATZ
PRYWATNY BANKIER
716 Walnut Street, Philadelphia, Pa.
Założony 1885. Notarjusz.

DR. J. GOLDBERG
Dentysta dla pracujących ludzi
4-ta i South ulica, Wchód 405 South Street,
PHILADELPHIA, PA.
Jeżeli masz kłopot z zębami, przyjdź i zobacz się ze mną, oszczędzisz pieniedzy i bólu.
Gwarancya
NISKIE CENY,
DOBRA ROBOTA
UŻYWAM 22 K ZŁOTO
WYRYWANIE ZĘBÓW BEZ BÓLU
Otwarte w czasie dnia i wieczorami, płacisz kiedy możesz, dziennie, tygodniowo lub miesięcznie.

Dla waszej wygody, komfortu i zdrowia
NOWOCZESNY GABINET DENTYSTYCZNY
P. W., Róg 2ej i Market ul., Phila, Pa.
Dla waszej wygody, komfortu i zdrowia

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

(Dokończenie ze str. 4ej)

ARTYKUŁ 117. Badania naukowe i ogłaszanie ich wyników są wolne. Każdy obywatel ma prawo nauczać, założyć szkołę lub zakład wychowawczy i kierować niemi, skoro uczyni zadość warunkom, w ustawie przepisanym, w zakresie kwalifikacji, bezpieczeństwa powierzonych mu dzieci i lojalnego stosunku do Państwa.

Wszystkie szkoły i zakłady wychowawcze, zarówno publiczne jak i prywatne, podlegają nadzorowi władz państwowych w zakresie, przez ustawy określonym.

ARTYKUŁ 118. W zakresie szkoły powszechnej nauka jest obowiązkowa dla wszystkich obywateli Państwa. Czas, zakres i sposób pobierania tej nauki określi ustawa.

ARTYKUŁ 119. Nauka w szkołach państwowych i samorządowych jest bezpłatna.

Państwo zapewni uczniom wyjątkowo zdolnym a niezamożnym stypendja na utrzymanie w zakładach średnich i wyższych.

ARTYKUŁ 120. W każdym zakładzie naukowym, którego program obejmuje kształcenie młodzieży poniżej lat 18, utrzymywanym w całości lub w części przez Państwo lub ciała samorządowe, jest nauka religji dla wszystkich uczniów obowiązkową. Kierownictwo i nadzór nauki religji w szkołach należy do właściwego związku religijnego z zastrzeżeniem naczelnego prawa nadzoru dla państwowych władz szkolnych.

ARTYKUŁ 121. Każdy obywatel ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaką mu wyrządziły organy władzy państwowej, cywilnej lub wojskowej, przez działalność urzędową, niezgodną z prawem lub obowiązkami służby. Odpowiedzialnem za szkodę jest Państwo solidarnie z winnemi organami; wniesienie skargi przeciw Państwu i przeciw urzędnikom nie jest zależne od zezwolenia władzy publicznej. Tak samo odpowiedzialne są gminy i inne ciała samorządowe oraz organy tychże.

ARTYKUŁ 122. Postanowienia o prawach obywatelskich stosują się także do osób, należących do siły zbrojnej. Wyjątki od tej zasady określają osobne ustawy wojskowe.

ARTYKUŁ 123. Siła zbrojna może być użyta tylko na żądanie władzy cywilnej przy ścisłem zachowaniu ustaw, do uśmierzenia rozruchów lub do przymusowego wykonania przepisów prawnych. Wyjątki do tej zasady dopuszczalne są tylko na mocy ustaw o stanie wyjątkowym i wojennym.

ARTYKUŁ 124. Czasowe zawieszenie praw obywatelskich: wolności osobistej (art. 97), nietykalności mieszkania (art. 100), wolności prasy (art. 105), tajemnicy korespondencji (art. 106), prawa koalicji, zgromadzenia się i zawiązywania stowarzyszeń (art. 108), może nastąpić dla całego obszaru państwowego lub dla miejscowości, w których okaże się konieczne ze względów bezpieczeństwa publicznego.

Zawieszenie takie zarządzić może tylko Rada ministrów za zezwoleniem Prezydenta Rzeczypospolitej podczas wojny, albo gdy grozi wybuch wojny, jakoteż w razie rozruchów wewnętrznych lub rozległych knowań o charakterze zdrady stanu, zagrażających Konstytucji Państwa albo bezpieczeństwu obywateli.

Zarządzenie takie Rady ministrów w czasie trwania sesji sejmowej musi być natychmiast przedłożone Sejmowi do zatwierdzenia. — W razie wydania takiego zarządzenia, mającego obowiązywać na obszarze, obejmującym więcej, niż jedno województwo, w czasie przerwy w obradach sejmowych — Sejm zbiera się automatycznie w ciągu dni 8 od ogłoszenia owego zarządzenia, celem powzięcia odpowiedniej decyzji.

Jeśli Sejm odmówi zatwierdzenia, stan wyjątkowy natychmiast traci moc obowiązującą. Jeżeli Rada ministrów zarządzi stan wyjątkowy po zakończeniu okresu sejmowego lub po rozwiązaniu Sejmu, zarządzenie rządu powinno być przedłożone Sejmowi nowowybranemu niezwłocznie na pierwszem posiedzeniu.

Zasady te określi bliżej ustawa o stanie wyjątkowym.

Zasady czasowego zawieszenia wyżej wymienionych praw obywatelskich w czasie wojny, na przestrzeni obszaru, objętego działaniami wojennemi, określi ustawa o stanie wojennym.

ROZDZIAŁ VI.
POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 125. Zmiana Konstytucji może być uchwalona tylko w obecności conajmniej połowy ustawowej liczby posłów, względnie członków Senatu, większością dwuch trzecich głosów.

Wniosek o zmianę Konstytucji winien być podpisany conajmniej przez jedną czwartą część ustawowej liczby posłów, a wniesienie takiego wniosku zapowiedziane conajmniej na 15 dni.

Drugi Sejm, wybrany na podstawie tej Konstytucji, może dokonać rewizji ustawy konstytucyjnej własną uchwałą, powziętą większością trzech piątych przy obecności conajmniej połowy ustawowej liczby posłów.

ARTYKUŁ 126. Niniejsza Konstytucja ma moc obowiązującą z dniem jej ogłoszenia, względnie o ile urzeczywistnienie jej poszczególnych postanowień zawisło od wydania odpowiednich ustaw z dniem wejścia ich w życie.

Wszelkie istniejące obecnie porządki i urządzenia prawne, niezgodne, z postanowieniami tej Konstytucji, będą najpóźniej do roku od uchwalenia tej Konstytucji przedstawione ciału ustawodawczemu do uzgodnienia z nią w drodze ustawodawczej.

Kronika miejscowa

Pogoda — chłodniej — wiatr północno-zachodni.

RUCH OKRĘTÓW

Przybędą do New Yorku

Wczoraj przybyły: Aquitania z Southampton, Panhandle State z Londynu.

Niedziela: Lituania z Gdańska.

Poniedziałek: Frederick VIII z Christianii.

Wtorek: Massyllia z Glasgowa, Stavangerfjord z Bergen, Bourdonnais z Havru, Albania z Liverpoolu.

Środa: Stockholm z Gothenburga, Olympic z Southampton.

Piątek: Providence z Marsylji.

Sobota: France z Havru.

Odchodzą z New Yorku

Dzisiaj: Consort do Bordeaux.

Wtorek: Rochambeau do Havru, Aquitania do Southampton

Hylan będzie znowu kandydował. — Charles F. Murphy, przewódca z Tammany Hall, oświadczył, że w przyszłych wyborach na majora postawi kandydaturę maj. Hylana i będzie dokładał wszelkich starań, aby go wybrano powtórnie. Wobec tego nastąpi pojednanie pomiędzy Tammany i wydawcą W. R. Hearstem, który od dłuższego czasu był przeciwnikiem politycznym Tammany.

Echa zabójstwa. — W Buffalo zaaresztowany został młodzieniec nazwiskiem Roy Harris, który twierdzi, że on wraz z drugim młodzieńcem zostali wynajęci przez jakąś kobietę do zabicia J. B. Elwella, słynnego sportsmena. Harris w kilkakrotnych zeznaniach powtarza jedną i tę samą historję. Policja stara się zbadać prawdziwość jego zeznań.

J. B. Elwell został zabity przez niewiadomą osobę w lecie roku zeszłego we własnym domu przy West 71ej ulicy.

Harris był aresztowany w środę za fałszowanie czeków w Ontario.

Doskonałe rezultaty operacji. Roman Lewandowski, więzień w Sing Sing, któremu przed dwunastu dniami dokonano wyjęcia kuli z mózgu, czuje się doskonale. Onegdaj pozwolono mu już podnieść się z łóżka. Operacja dała pożądane rezultaty. Lewandowski jest zupełnie spokojny, nie ma już halucynacji, które go dotąd trapiły. Sprawdzą się więc przewidywania dra Chapmana, który dokonywał operacji, że Lewandowski wyjdzie z więzienia zupełnie nowym człowiekiem.

Kula, którą dr. Chapman wyjął, była przez 4 lata w mózgu Lewandowskiego.

Wspomnienia z lat młodzieńczych. — Sześciu wybitnych obywateli, których lata razem wzięte sięgały liczby 501, przemawiali w Town Hall, odmalowując przed słuchaczami wspomnienia z połowy XIX stulecia. Mówcami tymi byli: dr. St. Smith, 98 lat, założyciel Amerykańskiego Stowarzyszenia Zdrowia Publicznego; Lyman Abbot, 86 lat, redaktor czasopisma „The Outlook"; dr. Simon Baruch i Henry Holt, po 81 lat; dr. C. H. Parkhurst, 78 lat i George Putnam, 77 lat.

Otrzymano listy od szeregu innych wybitnych starców i staruszek.

Mówcy odzwierciadlali New York z tych jeszcze czasów, kiedy Central Park był jeszcze odludną górzystą miejscowością, zamieszkałą przeważnie przez... kozy, kiedy tramwaje miejskie były oświetlane jeszcze naftowemi lampami i kiedy niebezpiecznem było dla kobiety wyjść samej wieczorem.

Sprawa o przekupstwo. — Jakub Weinman, zamieszkały w Newarku, stanął w sądzie Adams Street Court w Brooklynie, pociągnięty do odpowiedzialności za przekupstwo. Sprawę wytoczył mu I. Munchick z pn. 33 Stratford Ave., Brooklyn, który zeznał, że Weinman wziął od niego 300 dolarów za wyrobienie pozwolenia na kursowanie omnibusem po 14ej ulicy, Manhattan, które, jak się okazało później, nie opłacało się.

Weinman jest urzędnikiem miejskim. Munchick w czasie zeznań unikał wyrazu „przekupstwo", dał on oskarżonemu 175 dolarów gotówką i czek na okaziciela na 125 dolarów. Zeznał on dalej, że starał się przedtem o pozwolenie na kursowanie omnibusu, ale bezskutecznie, dopiero jak się poznał z Weinmanem i obiecał mu, że za usługi zostanie wynagrodzony, wtedy pozwolenie uzyskał. Sprawa została odroczona.

Skazany na śmierć. —Samuel Peluso, 42 lata z pn. 368 Hancock St., Long Island City, został skazany przez sędziego Humphrey w sądzie powiatu Queens, na śmierć na krześle elektrycznem w więzieniu Sing Sing. Wyrok ma być wykonany pomiędzy 22 i 29 maja. Peluso skazany został za zamordowanie pani Marji de Sano, matki pięciorga dzieci, co miało miejsce 30 kwietnia 1920 roku. Był to pierwszy wyrok śmierci wydany w tym sądzie.

Wielkie zebranie ludowe. — Oddział Z. S. P. „Pod Jeden Sztandar" urządza wielkie zebranie ludowe w środę, dnia 13 kwietnia, w sali Yorkville Forum, pn. 227 East 84 ulica. Przemawiać będzie znany działacz robotniczy Tow. Trzaska.

Wstęp bezpłatny. Początek o godzinie 8ej wieczorem punktualnie.

KOMITET PRZYJĘCIA WICEMARSZAŁKA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, JAKÓBA BOJKI.

Ob. Kozłowski, przewodniczący,
Ob. Konopiński, zastępca przewodniczącego,
O-ka Żytkiewicz, zastępczyni przewodniczącego,
Ob. Russyn, kasjer.
O-ka Andrzejewska, sekretarka korespondencjna
Ob. Trojanowski, korespondent łącznikowy z wicemarsz. J. Bojko,
Ob. J. Śliski, sekretarz protokółowy.

Obywatele: Korona, Ryss, Wołyniec, ks. Białdyga, Wazeter, Skowronek, Gawryś, Maliszewski, Malinowski, Kilińska, Wajdowicz, Głuszak, Mroziński, Blondyk, Starszyn, Matyka.

Pierwsze posiedzenie Komitetu Przyjęcia wicemarszałka J. Bojki odbędzie się w poniedziałek, 11-go kwietnia, o godzinie 8. wieczorem, w Domu Narodowym, 19-23 St. Marks Pl., (dawniej Arlington Hall).

Obecność wszystkich członków jest pożądaną, aby jaknajprędzej można ułożyć program przyjęcia i poczynić ku temu potrzebne przygotowania.

Czesław Kozłowski, przewodn., J. Śliski sekretarz.

Tow. Śpiewu Moniuszko w So. Brooklynie

— urządzá —

KONCERT I BAL

w Prospect Hall, Prospect Ave., blizko 5-ej Ave.

W SOBOTĘ, DNIA 16-go KWIETNIA, 1921,

z udziałem pani Marjewskiej, artystki sceny warszawskiej, Pana K. Gutowskiego, skrzypce solo Panna Marja Kozłowska, baletnica wraz z trupą muzyczną. — Śpiewy chóralne męskie i żeńskie.

Orkiestra symfoniczna pod batutą prof. P. Feldhanna.

Bilety rezerwowe i loże.

DOJAZD: — Wziąć 4th Ave. B. R. T. Subway do Prospect Ave stacji.

JAKO PTAK...

Jako ptak — bym chciała, po powietrznej fali,
lecieć bez wytchnienia ku bezmiernej dali,
i zanucić piosnkę — po szalonym pędzie —
u stóp własnej ziemi, na rodzinnej grzędzie.

Tambym swą tęsknotę bezdenną stłumiła,
i nowaby w duszę wstąpiła mą siła —
na łonie Ojczyzny, na kwitnącej niwie,
spędzałabym życia godziny szczęśliwie.

Do piersi wiośnianej wchłonęłabym woni,
a powiew łagodny zwiałby smętek z skroni,
sercem-bym objęła wolną polską ziemię —
i spadłoby wreszcie z moich ramion brzemię.

Filadelfja, Pa. **Marja Chybowska.**

Z Tow. Techników i Handlowców

W ubiegłą środę, w siedzibie 29 W. 39 ulica,, Tow. Techników i Handlowców urządziło wieczornicę na cześć p. St. Arcta, pełnomocnika ministerjum aprowizacji w Polsce. P. Arct, który przebył czas dłuższy w Stanach Zjednoczonych, w sprawie przeprowadzenia zakupów artykułów żywnościowych, uzyskania kredytu, ewentualnie pożyczki dla rządu polskiego, w najbliższym czasie wraca do kraju. W mowach wygłoszonych na wieczornicy, zaznaczone zostały usilne starania p. Arcta i jego zabiegi. Nie uwieńczone są odpowiednimi rezultatami, ale trudno jest przełamać zapory, różnemi okolicznościami postawione na drodze ekonomicznych potrzeb Polski.

Wieczór miał charakter poważny i sympatyczny.

Oprócz członków, znajdowali się na zebraniu zaproszeni goście. Konsula generalnego, p. Grotowskiego, zastępował wicekonsul, p. Roman.

Obecnym był p. A. Didur i T. Wroński, który przed kilkunastu dniami przyjechał z Polski.

Pp. Didur i Wroński przedłożyli zebranym plan przedstawień teatralnych i koncertów na przyszły sezon, do czego p. Wroński zaangażował pierwszorzędne siły w Polsce.

Niektórzy z zebranych zakupili na miejscu udziały przedsiębiorstwa, które według zdania fachowych założycieli, ma wszelkie szanse powodzenia.

Przewodniczył p. J. Korski.

Niezadługo wyjeżdżają do Polski: Prezes Tow. Techn. i Handl., M. Światopełk - Mirski i p. Faterson. iNeobecnego prezesa zastępować będzie były prezes Tow. dr. Czesnak.

CZYTAJCIE I ROZPOWSZECHNIAJCIE „NOWY ŚWIAT"

Brooklyn, N. Y.

Wieczorek naukowo - towarzyski. — W niedzielę, 10-go kwietnia, w szkole przy kościele Ś-tego Krzyża, 159 — 15ta ul., w South Brooklynie, odbędzie się wieczorek naukowo - towarzyski, którego program będzie bardzo urozmaicony.

Między innemi ob. J. Potocki wygłosi odczyt na temat: „Religja a Państwo." Ob. Sikora wypowie monolog p. t. „Dwa Srule z Torunia".

Początek wieczorku o godzinie 5ej po południu. Bilet wstępu 25 centów. Za bilet wstępu można będzie wygrać złoty zegarek damski. Dochód przeznaczony na szkołę polską dla dzieci. Ks. W. Trzepierczyński.

Tow. Dram. Im. Henryka Sienkiewicza w Brooklynie, przez pięć lat swego istnienia pracuje szczerze na niwie narodowej i dla celów dobroczynnych. Dużo razy Tow. urządzało rozmaite przedstawienia amatorskie, z wielkiem powodzeniem, bo doskonale dobrany zespół amatorów wywiązuje się znakomicie. Zawdzięczamy Sz. Polonji z Brooklyna i okolicy liczne poparcie przez uczęszczanie na nasze przedstawienia. Dzięki temu dość poważna suma została nieraz przesłana do Polski — na Sieroty i Polski Czerwony Krzyż. Pozwolimy sobie przypomnieć Szanownej Polonji, że Tow. Dram. Im. Henryka Sienkiewicza urządza przedstawienie p. t. „Dzieci Wdowy", wspaniały melodramat w 6-ciu odsłonach, w niedzielę, dnia 10-go kwietnia r. b., o 7:30 wieczór, w McCadden sali na Berry ul., pom. South 2 i 3 w Brooklynie. Mamy niepłonną nadzieję, że Szanowna Publiczność, jak dotychczas, tak i obecnie poprze nasze usiłowania w pracy i jaknajliczniej przybędzie w dniu oznaczonym, a my ze swej strony dodamy wszelkich starań, aby całość wypadła jaknajlepiej.

Prosząc o łaskawe poparcie, pozostajemy z uszanowaniem

Komitet.

Jersey City, N. J.

W niedzielę, 10-go kwietnia, na hali Białego orła, pn. 335-337 Newark Ave., Jersey City, N. J. odbędzie masowy Wiec Informacyjny, na który zaproszeni są wszyscy polacy i polki z Jersey City i okolicy.

Na wiecu tym będą poruszane bardzo ważne sprawy polskie, które obchodzą każdego, komu miłą jest Polska. Usłyszymy z ust mówców, jakie są nasze obowiązki względem Macierzy w chwili obecnej.

Stawcie się wszyscy. Początek o godzinie 5ej po południu.

Camden, N. J.

W niedzielę dnia 10 b. m. po południu przybywa żołnierz, legjonista i literat kap. Kaden-Bandrowski, aby zapoznać nas bliżej z działalnością prawdziwej demokracji w Polsce a przez ruchome obrazki (Motion Pictures) z ostatniej nawały bolszewickiej, z bohaterstwem naszego żołnierza polskiego. Więc odbędzię się w teatrze Liberty, przy Mt. Ephraine Ave. Bilet wstęp 50 centów. Nabyć je można w „sztorach" lub u członków Stow. Mech. Pol.

* * *

„Chłop potęgą jest i basta!" — powie sobie każdy dobry polak i polka w Camden, N. J. i pójdzie na wiec do teatru Liberty posłuchać prawdziwego swego przyjaciela, który prawdę mu powie, który rzuci mu może niejedną myśl, która mu będzie jakoby gwiazdą przewodnią po powrocie na niwę ojczystą.

CZYTAJCIE I ROZPOWSZECHNIAJCIE „NOWY ŚWIAT"

TEATR I MUZYKA

PANI M. MARJEWSKA
artystka teatrów warszawskich, która wystąpi dzisiaj na wieczorze Spójni Towarzystw.

Dzisiaj Wieczór Spójni Towarzystw

Program Wieczoru Spójni Towarzystw, który staraniem Komitetu Pomocy dla Polskiego Czerwonego Krzyża Złączonych Towarzystw Żeńskich, wspólnie z Towarzystwem M. P. Św. Alojzego Gonzagi, odbędzie się dzisiaj w Domu Narodowym przy 8ej ulicy będzie bardzo urozmaicony.

CZĘŚĆ PIERWSZA

„Tygrys", komedja w jednym akcie, odegrana przez najlepsze siły Teatru Ludowego. Następujący artyści biorą udział: pani M. Hankiewicz, oraz panowie: A. Mulrad, W. Szuwalski i J. Ptakowski.

CZĘŚĆ DRUGA

1) Fortepian—p. A. Brachocki,
2) Śpiew — panna J. F. Linke.
3) Deklamacja — p. P. W. Zytkiewicz.
4) Śpiew — p. J. Kallini.
5) Deklamacja — p. W. Szuwalski.
6) Śpiew — p. M. Marjewska.

Oprócz tego weźmie udział panna A. Korzuchowska, baletnica z Wilkes-Barre, Pa., która przyjeżdża na specjalne zaproszenie.

Po przedstawieniu i koncercie bal będzie stanowił trzecią część tego bogatego programu.

Śpieszcie więc wszyscy spędzić przyjemnie i pożytecznie wieczór, przyczyniając się jednocześnie do dobrego uczynku, powiększając bowiem dochód z Wieczoru, powiększycie pomoc Polsce.

Początek o godzinie 4ej po południu.

RZECZY WESOŁE

NOWY POMYSŁ

Pewien biedak, mający dużo dzieci, a skromne dochody, wynalazł sposób oszczędnego żywienia ich. W czasie wieczerzy, przywoławszy wszystkie, mawiał do nich:

— Kto się obejdzie bez kolacji, dostanie dwa centy.

Dzieci chętnie na to przystały.

Nazajutrz rano następował układ innego rodzaju:

Kto chce mleka na śniadanie, musi dać dwa centy...

PRZY KOMINKU

Oblewani światłem ognia,
Có na pokój blaskiem sunie,
Stary dziaduś siwowłosy
Emablował swą babunię.

— Wiesz co, kotku, te wspomnienia
Swej młodości bardzo lubię —
Ot i teraz na myśl przyszła
Nasza pierwsza noc po ślubie...

Księżycowa noc to była,
Tylko zefir szeptał cichy,
Tylko do snu się tuliły
Rozmarzonych róż kielichy...

Czy pamiętasz? W tym ogródku
gdy siedzieliśmy w altanie,
Gdy szeptałem ci do uszka
Ciche, ciche... zapytanie...

Tyś, mój kotku, raczka spiekła,
Potem... potem... swoje skronie
Położyłaś na mej piersi,
Utuliłaś na mem łonie...

Ob, jak wspomnę owe chwile,
Czuję młodszym się pół wieku...
— Et, dał pokój byś, kochanie,
Co też gadasz ty, człowieku?...

— Jednak Kociu, coś poproszę...
— O daj spokój, zbytny synku,
No, no, mów już... cóż to znowu?
— Popraw... ogień... na kominku.

Prawie — heine.

DROBNE OGŁOSZENIA

POTRZEBA MĘŻCZYZN

POTRZEBA mężczyzn. — Stała robota; dobra zapłata. 280 Graham Ave., blisko Grand St., Brooklyn. (12m)

AGENT — Potrzeba polskiej agencji, by wzięła loty w dobrej okolicy w Brooklynie na łatwych warunkach; dobra propozycja dla odpowiedniej partji. Box 129, 434 Lafayette St. (11)

POTRZEBA KOBIET

PRASOWACZEK
do płóciennych sukienek
Pięć dni w tygodniu
Stała robota przez cały rok
DOBRA ZAPŁATA
Henry A. Dix & Sons Co.
116 West 14ta ulica
(12f)

OPERATORKI
doświadczone na
Merrow Hemmers
także na „Singer" maszynach
Całoroczna praca, wysoka płaca
Niagara Knitting Mills
Star Building, Star Sq., L. I. C.
Weź Second Ave. Elewator lub
Subway do Queens Plaza
(12f)

POTRZEBA kucharkę i do prania i prasowania. N. Lewis, 1019 E. 16ta ul., Brooklyn. Midwood 1078. (12f)

POTRZEBA służącej do ogólnej domowej roboty. Pięcioro dorosłych ludzi w familji, dobra zapłata, stała robota, musi być czysta i uprzejma. Zgłosić się w niedzielę do 1ej po południu. Bernhard, 92 Woodruff Ave., Brooklyn. Telefon Flatbush 7730. Parkside Ave., L. Stacja Linji Brighton Beach. (10f)

PANIENKĘ oddam do nauki szycia lub gorsetów. Czajkowska, 411 W. 16 ul. (10)

POTRZEBA dobrą krawczynię do zakładu krawieckiego, wdowę, lub starszą pannę. Zgłosić się osobiście lub listownie: 109 Palisade Ave., Yonkers, N. Y., A. Woyt. (10f)

POTRZEBA kobiety do ogólnej domowej roboty. Dobry dom i zapłata. Mark, 1729 President St., Brooklyn. (10f)

POTRZEBNA kobieta do domowej roboty na farmie. Zgłosić się: Lazitc, 925 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y. (19f)

DZIEWCZĘTA

które dopiero co wylądowały lub dłużej są w Ameryce, zawsze mogą dostać najlepsze posady bezpłatnie przez
UNITED EMPLOYMENT AGENCY, INC.
Główne Biuro: 165 E. 72 ul.
Drugie biuro: 230 E. 4 ul.
Przyjdźcie do nas. Jesteśmy w sąsiedztwie z wami. Rozmawiamy po polsku. Jesteśmy największą polską ajencją. Polskie dziewczęta są zadowolone z naszej ajencji.

POSZUKIWANIA

POSZUKUJE dwie panny na mieszkanie przy polskiej rodzinie. Mrs. Kobylańska, 19 E. 117 ul., New York City., Basement. (11)

POSZUKUJE SPÓLNIKA
Do dobrze płatnego, wyrobionego przedsiębiorstwa z małym kapitałem. Zgłosić się listownie: 2358 E. Allegheny Ave.
(9, 10, 14)

POSZUKUJE An. Kaczmarka i Katarzynę z domu Berownę, niedawno przybyłych z Polski. Julja Pakulska, 169 Parker Ave., Passaic, N. J. (10)

MŁODY mężczyzna poszukuje pokoju w South Brooklynie lub Bay Ridge, z życiem lub bez. Odpowiedzi adresować: J. M., c/o Polish Information, 40 West 40 St., New York. (10)

SPRZEDAM tanio dom z ogrodem, zdrowa piękna i górzysta okolica w New Yersey półtora godziny od New Yorku. Blisko stacji. Szkoła i grosernia na miejscu. 507 East 16th St., Zieliński. (10)

SZOFER poszukuje pracy w prywatnej familji lub na farmie. Piotr Szyszkowski, 311 East 25 ul. (11m)

NA SPRZEDAŻ

KILKA tysięcy dolarów kupi śliczny 6-familijny dom z wielkim ogrodem, także włączając dawno założony interes krawiecki. Pisać wprost do właściciela W. Fabianek Pleszen, Poznań Poland, lub po angielsku do O. Block, 450 West 22ga ul., N. Y. City. (10)

NA SPRZEDAŻ farma w Calverton, Long Island, jedna mila od stacji (23 akrów), 6-pokojowy dom, stodoła i zabudowania, system wodny; 800 kur, 450 drzew owocowych, samochód i inne farmerskie wyekwipowania. G. R. Schmelzer, 38 — 5ta ul., Union Course, N. Y. (12)

NA SPRZEDAZ restauracja i letni ogród. C. Rowan, 542 E. 17 ul., 2-gie piętro. (11)

NA SPRZEDAZ w Great Neck 4 domy rezydencjalne i interesowe — buczernia i grosernia. Sprzeda pojedyńczo lub razem właściciel, Z. Rymanowski, Steamboat Rd., Great Neck, L. I., Tel. 481 J. (3)

NA SPRZEDAZ w Port Washington, 24 Ave. A, 3 domy rezydencjalne i interesowe buczernia i grosernia z powodu śmierci. Z. Rymanowski, Steamboat Rd., Great Neck. Tel. 481 J. (3)

NA SPRZEDAŻ w Manhasset, L. I., North Hempstead, Tpk. 3 domy rezydencjalne i interesowe — buczernia i grosernia z powodu wyjazdu do kraju. Sprzeda razem lub pojedyńczo Stefanja Rymanowska, 24 Ave. A, Port Washington. Tel. 264 M. (3)

RUSKO-POLSKA restauracja do sprzedania z powodu wyjazdu, 223 Ave. B. (11)

FIRMA produkująca guziki i galanterję z masy perłowej sprzedaje całkowicie wyekwipowaną fabrykę w Newark, N. J. Pisać lub zgłosić się: Hampton Button Mfg. Co., 65 N J R R Ave., Newark, N. J. (12)

RÓŻNE

INSTRUKCJE
Angielskiego języka nauczymy w czterech tygodniach przez pocztę. Nowy system, nie potrzeba książki ani słownika. Rezultat gwarantowany na piśmie. 25c za lekcję. Osobiste lekcję w czasie od 9ej do 9ej — 75c za lekcję. Zgłosić się po informacje:
MISS BLANCHE SCHWEITZER
1261 Lexington Ave., cor. 85ej ul.
New York, N. Y.
„Dept. 100"

NEWARK, N. J.

W niedzielę, dnia 10-go kwietnia b. r., o godzinie 4ej po południu w kościele baptyskim, róg Prospect i Lafayette ul. będzie przemawiać M. B. Kułakowski, student teologji, z Orange, N. J.

Wszystkich rodaków serdecznie zapraszam. — Wstęp wolny.

Miłość i pozdrowienie przesyłam

Ks. Edmund Lipiński,
127 Spruce St.

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC.

Z New Yorku bez zmiany wprost do **BREMEN I GDANSKA**

S. S. New Rochelle .... 9 Kwietnia
S. S. Antigone .... 3 Maja i 15 Czerwca
S. S. Susquehanna .... 21 Maja i 5 Lipca
Z Nowego Yorku i Bostonu do Naples i Genoa.
S. S. Pocahontas ...... 11 Kwietnia i 19 Maja
S. S. Princess Matoika 21 Kwietnia i 2 Czerwca

Zgłosić się do Dep'tu Pasażerski 45 BROADWAY, NEW YORK i 99 State St., Boston, Mass., lub lokalnego agenta.

AMERICAN LINE

PROSTA KOMUNIKACJA
POMIĘDZY NEW YORKIEM I HAMBURGIEM
Najwygodniejszy sposób podróżowania do Polski na następujących okrętach dwu-śrubowych:

Mongolia .... 28go Kwietnia
Minnekahda Nowy (dla pasażerów 3ciej klasy tylko) 11-go Maja

Manchurja 14 kwietnia | Z NEW YORKU do GDANSKA — HAMBURGA — LIBAWY

Trzeciej klasy pasażerowie mogą używać wygodne jadalnie. Kelnerzy usługują. Zupełną informację można dostać od głównego biura:

9 BROADWAY, NEW YORK
Albo od upoważnionego agenta

POLISH AMERICAN NAVIGATION CORP.
206 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
PIERWSZY POLSKI PASAŻERSKI OKRĘT
GDAŃSK
odchodzi z New Yorku wprost do Gdańska
we Środę, 4-go Maja, 1921 roku
Pierwszorzędny dwuśrubowiec — polska usługa — wygodne kajuty 3-ciej klasy — pasażerowie 3-ciej klasy korzystają z górnych pokładów.
KABINA — — $150.. 3-cia KLASA — — $135.
Dopłata podatku wojennego $5.
Gen. Agenci Pas. Dom. Bank C. B. RICHARD & CO. 29 Broadway, N. Y. Ag. Na Zachód: Dorszewski & Siwik, 1121 Milwaukee Ave., Chicago.

WIOSENNE ROZRYWKI
DLA MIŁOŚNIKÓW MUZYKI I PIEŚNI POLSKIEJ
Do sklepów firmy Stojowski Stores Inc.,
NADESZŁY Z KRAJU
NOWE PŁYTY FONOGRAFICZNE
pod ogólnym tytułem
WIENIEC MELODJI POLSKICH
Są one do nabycia we wszystkich naszych sklepach, które się znajdują w następujących miejscowościach:
Brooklyn, 579 Grand Street,
Harrison, N. J., 205 N. 4th Street,
East New York, 140 Pennsylvania Ave.,
Woodhaven, L. I., 3944 — 95 Ave.
Kupujcie fonografy w sklepach naszej Korporacji
Sprzedajemy na spłaty. Rekordy dodajemy darmo.
Zamówienia i wszelkie korespondencje należy przesyłać pod adresem głównego składu w Brooklynie:
STOJOWSKI STORES INC
579 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

NAJWIĘKSZY POLSKI SKLEP
Posiada na składzie GRAMOFONY i rekordy COLUMBIA — POLONIA — EMERSON — oraz europejskie ODEON, albumy na rekordy i fotografje, KSIĄŻKI naukowe i powieściowe, BRZYTWY i MASZYNKI do strzyżenia włosów. „Waterman Ideal" pióra fontannowe, harmonje europejskie.
Z. GIBCZYŃSKI, Właściciel.
209 AVE. B, cor. 13th St., NEW YORK, N. Y.

Szyfkarty staniały!!!
Niema ofisu w Ameryce, gdzie taniej dostalibyście szyfkarty do Polski. — Pyszna jazda na 4-ro kominowych okrętach do Gdańska i innych portów. — Paszporty pomożemy dostać darmo. Zadatek na szyfkarty $5.00. Piszcie po ceny i rozkład okrętów. Kto przyśle 2c na przesyłkę, dostanie MAPĘ POLSKI i KALENDARZ 1921.—WYSYŁAMY PIENIĄDZE TELEGRAFICZNIE.
POLISH TRAVEL BUREAU 136 EAST 42nd STREET NEW YORK, N. Y.

Najniższe raty, najlepszą i najrychlejszą obsługę dostaniecie, wysyłając pieniądze przez nasz bank. Notarjalny Departament, Paszporty, Szyfkarty. Od wkładek pieniężnych płacimy 4 procent.
AMERICAN UNION BANK
JOHN NEMETH, Prezydent.
10 East 22 Street
NEW YORK CITY